

1281

UCHWAŁA Nr XXXVI/187/10 RADY MIEJSKIEJ ZŁOTOWA

z dnia 26 stycznia 2010 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu opieki nad zabytkami dla Miasta Złotowa na lata 2010 – 2013”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 ze zmianami: z 2002 r.: Dz.U. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r.: Dz.U. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r.: Dz.U. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203; z 2005 r.: Dz.U. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r.: Dz.U. Nr 17 poz. 128; z 2007 r.: Dz.U. Nr 173 poz. 1218; z 2008 r.: Dz.U. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009 r.: Dz.U. Nr 52 poz. 420 i Nr 157 poz. 1241) oraz art. 87 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami: z 2004 r.: Dz.U. Nr 96 poz. 959, Nr 238 poz. 2390; z 2006 r.: Dz.U. Nr 50 poz. 362, Nr 126 poz. 875; z 2007 r.: Dz.U. Nr 192 poz. 1394, z 2009 r.: Dz.U. Nr 31

poz. 206 i Nr 97 poz. 804) Rada Miejska Złotowa, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu, uchwała, co następuje:

§1. Przyjmuje się „Gminny program opieki nad zabytkami dla Miasta Złotowa na lata 2010-2013”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Złotowa.

§3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodnicząca Rady Miejskiej
(-) mgr Barbara Chorabik

Załącznik
do uchwały Nr XXXVI/187/10
Rady Miejskiej Złotowa
z dnia 26 stycznia 2010 r.

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA MIASTA ZŁOTOWA na lata 2010-2013

1. Wstęp
1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Złotowa
1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
1.2.1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)
1.2.2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)
2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego
2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:
2.1.1. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego
2.1.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego
2.1.3 Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad zabytkami na lata 2008-2011
2.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie

powiatu
2.2.1. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2007-2013
3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta Złotowa
3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla miasta Złotowa - wpisane do rejestru zabytków (wykaz)
3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych wskazanych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków. (Obiekty podkreślone wpisane do rejestru zabytków wyszczególnione w punkcie 3.1.)
3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków ruchomych na terenie miasta Złotowa (wpisane do rejestru zabytków - wykaz zespołów zabytków ruchomych)
3.4. Krajobraz kulturowy (obszarowe wpisy do rejestru zabytków, parki kulturowe, parki krajobrazowe - wykaz)
3.5. Zabytki archeologiczne
3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków
3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

4.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków

4.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków

4.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych

4.1.3. Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

4.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie

4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa

4.4. Uwarunkowania wynikające ze „Strategii rozwoju Miasta Złotowa na lata 2002-2010

4.5. Uwarunkowania wynikające z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Złotów na lata 2008 - 2011 z perspektywą na lata 2012-2015

4.6. Uwarunkowania wynikające z „Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Złotowa na lata 2005-2013

4.7. Uwarunkowania wynikające z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

4.8. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zabytków archeologicznych

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami (art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami)

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

6.1. Gminna ewidencji zabytków

6.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości

6.1.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych

6.1.3. Udostępnianie i promocja zabytków nieruchomości

6.1.4. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

6.1.5. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania

6.1.6. Prace przy zabytkowych cmentarzach (wpisanych do rejestru zabytków i figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków)

6.2. Sporządzenie wykazu zespołów i obiektów nieruchomości, stanowisk archeologicznych typowanych do wpisu do rejestru zabytków z terenu miasta w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy

6.3. Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych w dokumentach planistycznych wraz z zapisem zapewniającym prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego

6.4. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5

6.4.1. Obiekty zabytkowe stanowiące własność miasta Złotowa

6.4.2. Obiekty niebędące własnością Gminy Miejskiej Złotów

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

1. Wstęp

1.1. Cel opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Złotowa

Podstawowym, ogólnie pojętym założeniem niniejszego „Programu opieki nad zabytkami dla miasta Złotowa na lata 2010-2013” jest ukierunkowanie działań Samorządu służących podejmowaniu planowanych działań dotyczących finansowania, inicjowania, wspierania oraz koordynowania prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego poprzez samorząd miejski. Jest to uzupełniający dokument w stosunku do innych aktów planowania. Zadaniem programu jest również organizacja działań edukacyjnych i wychowawczych wobec miejscowej społeczności. Dla realizacji powyższego założenia niezbędna jest realizacja szczegółowych celów określonych m.in. w art. 87 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, do których należą:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
 - uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
 - zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
 - wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
 - podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
 - określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
 - podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami
- oraz
- zapoznanie z zasobami dziedzictwa kulturowego

go, historią i zabytkami miasta Złotowa, w tym także rozróżnienie obiektów wpisanych do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego i figurujących w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

- wspieranie działań zmierzających do pozyskania środków finansowych na opiekę nad zabytkami
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków przy sporządzaniu i zmianie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

1.2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami.

1.2.1. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

- art. 7 ust. 1 pkt 9

„Zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania własne obejmują sprawy:

9) kultury w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.”

1.2.2. Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami)

- art. 4

„Ochrona zabytków polega, w szczególności, na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz kształtowaniu środowiska.”

- art. 5

„Opieka nad zabytkami sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega, w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;

5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.”

- art. 18 i art. 19

zakładają obowiązek uwzględniania w strategii rozwoju gminy, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz zapisów zawartych w gminnym programie opieki nad zabytkami.

- art. 20

studium i plany miejscowe wymagają odpowiednio zaopiniowania lub uzgodnienia przez wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- art. 22 ust. 4

„Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków.”

- art. 32 ust. 1 pkt 3 i ust 2

stanowi o przyjmowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zawiadomień o znalezieniu w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem i zawiadomienie o tym fakcie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- art. 33 ust. 1 i ust 2.

stanowi o przyjmowaniu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) zawiadomień o przypadkowym znalezieniu przedmiotu, co do którego istnieje przypuszczenie, że jest on zabytkiem archeologicznym i zawiadomienie o tym fakcie właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

- art. 71 ust. 1 i ust 2.

zakłada sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich i budowlanych przy zabytku, do którego tytuł prawny posiada gmina i jest to zadanie własne samorządu.

- art. 81

Organ stanowiący gminy lub powiatu ma prawo udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, na zasadach określonych w podjętej przez ten organ uchwale.

- art. 87

Artykuł ten stanowi, że:

- burmistrz sporządza na okres 4 lat gminny program opieki nad zabytkami;

- gminny program opieki nad zabytkami przyjmuje rada gminy po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków;

- gminny program opieki nad zabytkami ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym;

- z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami burmistrz sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy.

2. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa kulturowego.

2.1. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie województwa:

2.1.1. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego.

„Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do roku 2020” jest dokumentem opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego, a przyjętym przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego dnia 19 grudnia 2005 r.

Strategia określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju województwa. Ustalenia zawarte w w/w dokumencie stanowią podstawę do sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, przez co mają bezpośredni wpływ na zachowanie i poprawę krajobrazu kulturowego.

Celem głównym „Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego” jest:

Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców.

ma być on realizowany przy pomocy celów strategicznych i operacyjnych. Największe znaczenie dla dziedzictwa kulturowego ma cel strategiczny:

Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI wieku, który osiągnięty będzie przez realizację celów operacyjnych, w tym celu operacyjnego:

- Wzrost znaczenia i zachowania dziedzictwa kulturowego.

„Dziedzictwo kulturowe w rozwoju Wielkopolski pełni kilka funkcji. Jest ono czynnikiem integracji społecznej, stanowi instrument promocji regionu oraz przyczynia się do rozwoju gospodarczego, gdyż może być bazą dla turystyki i usług kulturalnych. Szczególnie ważnym elementem tego dziedzictwa jest wielkopolska kultura przedsiębiorczości”.

Cel ten realizowany będzie przede wszystkim poprzez:

- inwestycje w instytucje kultury
- ochronę dorobku kulturowego
- wsparcie działań powiększających dorobek kulturalny regionu
- promocje aktywności kulturalnej mieszkańców.”
- Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu

„Przyrodnicze, krajobrazowe oraz kulturowe atuty Wielkopolski tworzą szanse na rozwój sektora usług turystyczno – rekreacyjnych. W połączeniu z turystyką biznesową sektor ten ma szanse na znaczny udział w gospodarce regionu. Jest to tym bardziej ważne, iż tego typu usługi generują dużą liczbę miejsc pracy przy stosunkowo niskich nakładach.

2.1.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego uchwalony przez Sejm

Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr XLII/628/2001 w dniu 26 listopada 2001 r.

Nie ma rangi prawa miejscowego, jest jednak wiążący, ponieważ:

- jego ustalenia muszą być uwzględnione w uchwalanych przez organy samorządu terytorialnego studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, z którymi z kolei musi być spójny każdy opracowany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego,
- w planie zapisane zostają wszystkie zadania rządowe i samorządu województwa służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych ze wskazaniem obszarów, na których przewiduje się realizację tych zadań.

Podstawowym celem planu jest harmonijny i zrównoważony rozwój obszaru całego województwa. Pojęcie „zrównoważony rozwój” łączy w sobie: ład społeczny, ład ekonomiczny ład ekologiczny oraz najbardziej podkreślony ład przestrzenny wyrażający się dążeniem do harmonijności, uporządkowania i proporcjonalności wszystkich elementów środowiska człowieka.

Plan uznaje, że podstawową zasadą pozwalającą na zachowanie dóbr kultury dla przyszłych pokoleń jest bezwzględne przestrzeganie obowiązującego w tym zakresie prawa. Ochrona dziedzictwa kulturowego powinna być realizowana poprzez właściwe zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. Ochrona dóbr kultury materialnej i niematerialnej jest celem polityki przestrzennej. Plan podkreśla, że elementy naturalne i kulturowe w krajobrazie mogą pozytywnie stymulować inne dziedziny życia jednakże pod warunkiem m.in. właściwego wykorzystania zasobów dziedzictwa kulturowego poprzez dostosowanie funkcji obiektów dla turystyki, przez dbałość o stan techniczny i estetykę zabytków i otoczenia.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przyjęto, że:

- ścisłej ochronie konserwatorskiej powinny podlegać tereny, na których zachowały się zespoły przestrzenne wpisane do rejestru zabytków. Celem takich działań jest zachowanie ich historycznego charakteru oraz zapewnienie ochrony i rewaloryzacji;
- należy chronić historyczne układy ruralistyczne oraz zespoły sakralne, pałacowo – parkowe, folwarki, zabytkowe budynki mieszkalne, gospodarcze, szkoły, wiatraki, młyny, gorzelnie i inne elementy specyficzne dla architektury wiejskiej np.: krzyże, kapliczki;
- należy przestrzegać wytycznych konserwatorskich w zakresie nie tylko poszczególnych obiektów objętych ochroną, ale również zasad zagospodarowania zabytkowych układów urbanistycznych;

- należy „odkryć” lokalną architekturę wiejską i zapewnić możliwość wprowadzenia tradycyjnych gabarytów, form dachów, detali i rozwiązań materiałowych do obiektów o współczesnych standardach;
- chronić krajobraz, a w rejonach o najwyższych walorach przyrodniczych i kulturowych wykluczyć realizację obiektów, które charakterem kolidują z otoczeniem;
- szanować kształtowaną tradycyjnie różnorodność form osadnictwa wiejskiego;
- wydobyć w układzie przestrzennym elementy kompozycji urbanistycznej: dominant przestrzennych, osi widokowych, ekspozycji, dolin, skarp, charakterystycznych form terenowych, grup zieleni, alei.

2.1.3. Wielkopolski Wojewódzki Program Opieki nad zabytkami na lata 2008 - 2011

Wielkopolski wojewódzki program opieki nad zabytkami na lata 2008 – 2011 przyjęty został przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego Uchwałą Nr XVIII/243/07 z dnia 17 grudnia 2007 roku. Sporządzany jest na okres 4 lat przez zarząd województwa. Przyjmowany jest do realizacji przez sejmik wojewódzki po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków. Co dwa lata zarząd województwa przedstawia sejmikowi województwa sprawozdanie z realizacji tego programu. Sprawozdanie to przedstawiane ma być również Generalnemu Konserwatorowi Zabytków i właściwemu wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków w celu jego wykorzystania przy opracowaniu, aktualizacji i realizacji krajowego programu opieki nad zabytkami.

Program opieki nad zabytkami w szczególności ma na celu:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego łącznie z uwarunkowaniem ochrony przyrody i równowagi ekologicznej
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami
- określanie współpracy z właścicielami zabytków eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystywaniem zabytków
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

2.2. Relacje gminnego programu opieki nad zabytkami z opracowaniami wykonanymi na poziomie powiatu.

2.2.1. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Złotowskiego na lata 2007 -2013

Jest to dokument przyjęty Uchwałą Nr X/43/2007 Rady Powiatu Złotowskiego z dnia 27 czerwca 2007 roku. „Strategia” formułuje potencjał i możliwości powiatu oraz przedstawia wizję, kierunki działania i warianty jego rozwoju. Stanowi instrument planowania, organizowania i realizowania przedsięwzięć oraz jest podstawą do tworzenia programów finansowania z udziałem środków zewnętrznych. „Strategia” nie uwzględniła włączenia zabytków w rozwój Powiatu w planowanym okresie. Jedynie w obszarze Społeczność jako jeden z kierunków działania zapisano: „zinwentaryzowanie zasobów kulturowych oraz zabezpieczenie obiektów o szczególnym znaczeniu dla dziedzictwa narodowego” Dokument ten nie formułuje wniosków dotyczących wykorzystania zabytków jako jednego z ważnych elementów podnoszących atrakcyjność powiatu oraz sprzyjających rozwojowi turystyki na jego terenie.

3. Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta Złotowa

Złotów - siedziba powiatu - znajduje się w środkowo-wschodniej części powiatu złotowskiego. Miasto jest malowniczo położone na terenie Wysoczyzny Krajeńskiej, nad rzeką Głomią, wśród lasów między pięcioma jeziorami: Zaleskim, Burmistrzowskim, Baba, Miejskim i Proboszczowskim. Złotów liczy blisko 19 tysięcy mieszkańców i jest ważnym centrum kulturalno – oświatowym i gospodarczym regionu. Miasto wzmiankowane jako istniejące w 1370 roku, powstało wokół dawnego grodu obronnego szlaków komunikacyjnych na niewielkim wzniesieniu otoczonym wieńcem jezior. Nie znana jest data pierwszej lokacji miasta, drugi przywilej lokacyjny wystawiony był w roku 1665. Relikty budowlane z okresu średniowiecza nie zachowały się. Pierwotna zabudowa była niewątpliwie drewniana, później szachulcowa. Ośrodek miasta stanowił rynek założony na planie zbliżonym do kwadratu. W XVII wieku Złotów planowo rozbudowano. Na wschód od środka staromiejskiego powstało tzw. Nowe Miasto wokół własnego placu targowego (dzisiejszy Nowy Rynek). W wieku XVII i XIX Złotów palił się kilkakrotnie. Na przełomie XIX/XX wieku rozwój miasta przesunął się w kierunku na wschód od zabytkowego centrum. Administracyjnie Złotów wchodził w skład starostwa nakielskiego utworzonego w końcu XIV wieku i pozostawał w nim aż do rozbiorów. W okresie późniejszego średniowiecza aż do 1945 r. Złotów był miastem prywatnym, najpierw Danaborskich, później poprzez koligacje stał się własnością Koscieleckich a od roku 1491 Potulickich.

Przed założeniem miasta średniowiecznego na terenie dawnej „ Wyspy Zamkowej” – obecnym półwyspie, zlokalizowany był wczesnośredniowieczny

gród obronny, który dał początek dla rozwoju późniejszego miasta średniowiecznego. Gród ten funkcjonował od VIII do około 2 połowy XIII wieku, a następnie uległ spaleni.

Walory obronne „Wyspy Zamkowej” zostały wykorzystane w późniejszym okresie przez kolejne, wielkopolskie rody magnackie, które na tradycyjnym miejscu starszego osadnictwa zbudowały zamek obronny. Jednak dopiero Stanisław Potulicki na początku XVI wieku rozbudował skromną dotąd fortalicję złotowską do rozmiarów jednej z najbardziej okazałych rezydencji magnackich o charakterze obronnym w północnej Wielkopolsce. Zamek złotowski został wzniesiony na najbardziej naturalnie obronnym terenie, na cyplu otoczonym od północy rzeką Głomią i jeziorem Baba, a od południowego wschodu jeziorem Złotowskim. Oddzielony jest od miasta jeszcze do dziś widoczną fosą, przez którą dawniej prowadził most zwodzony. Drugi most prowadził na północny brzeg rzeki Głomii, który widoczny jest na planie miasta z 1810 roku. Zapewne związany jest ze starym słowiańskim szlakiem handlowym sięgającym wczesnego średniowiecza. W 1625 roku nabył go od Potulickich ówczesny wojewoda inowrocławski Zygmunt Grudziński. Zamek oblężony przez Szwedów został przez nich 28 czerwca 1657 r. zdobyty i spalony. Po tym zdarzeniu był on jeszcze użytkowany przez około 50 lat i nigdy już nie został odbudowany.

Od roku 1772 miasto przeszło pod panowanie pruskie aby pozostać w ich rękach do 1945 r. Współczesny Złotów posiada dobrze zachowany historyczny układ przestrzenny. Układ ten jest rozczłonkowany i niejednorodny, odzwierciedlający fazy rozwoju miasta. Założenie urbanistyczne miasta Złotowa wpisane jest do rejestru zabytków. Wpis ten obejmuje półwysep zamkowy następnie obszar miasta lokacyjnego oraz tzw. „Nowe Miasto”. Granicę tego wpisu od zachodu stanowi brzeg Jeziora Miejskiego od północy rzeka Głomia oraz brzeg Jeziora Baba a od wschodu ulica Mickiewicza. Granice te łączą się tworząc trójkątny układ przestrzenny historycznego miasta. O najdawniejszej zabudowie miasta wiadomo niewiele. Do naszych czasów zachowały się jedynie przykłady architektury z czasów nowożytnych i późniejszych. Z okresem średniowiecza wiąże się jeden z najcenniejszych zabytków Złotowa a jest nim plan miasta skrytaliczany w okresie średniowiecza i poszerzony w dobie nowożytnej o Nowe Miasto. Zabudowa starego miasta składa się głównie z kamienic o wielkości i formach typowych dla architektury XIX i 1 połowy XX wieku, pomiędzy którymi występują pozostałości szczytowej XVIII - wiecznej zabudowy szachulcowej oraz dwóch kościołów. Na terenie objętym ochroną występuje kilka elementów dewaloryzujących, do których należą współczesne pawilony handlowe i budynki mieszkalne. Większość obiektów znajdujących się na terenie starego miasta jest w stanie zadawalającym poza kilkoma obiektami, któ-

re obecnie są nieużytkowane.

Na terenie miasta Złotowa znajduje się 14 obiektów architektury wpisanych do rejestru zabytków, cmentarz katolicki oraz park pałacowy. Do rejestru zabytków wpisane jest założenie urbanistyczne miasta, kościół p.w. Wniebowzięcia NMP, poewangelicki kościół p.w. św. Stanisława Kostki, katolicki kościół cmentarny p.w. św. Rocha wraz z cmentarzem, ponadto XIX - wieczny pałac wraz z parkiem oraz domem dla pracowników folwarcznych, zespół zakładu wodociągowego, Starostwo Powiatowe, Dom Polski będący siedzibą V Dzielnicę Związku Polaków w Niemczech, szachulcowe szczytowe budynki mieszkalne, z których jeden jest obecnie siedzibą Muzeum Ziemi Złotowskiej oraz dwa spichlerze.

Najcenniejszym zabytkiem architektury miasta jest barokowy kościół rzymsko - katolicki p. w. Wniebowzięcia NMP wzniesiony w latach 1661 - '64. Data budowy pierwszego kościoła w mieście nie jest znana. Być może wiąże się ona z objęciem parafii przez zakon Bożogrobowców z Miechowa, którzy osiedlili się w 1311 r. w okolicy Złotowa. Po pożarze w 1619 r. właściciel miasta Jan Potulicki zbudował w miejscu obecnego kościoła drewnianą świątynię p.w. św. Anny, który był wyposażony w trzy drewniane ołtarze, chór, ambonę i chrzcielnicę. Wkrótce po wybudowaniu kościoła miasto kupił bogaty magnat Zygmunt Grudziński, który sprowadził i osiedlił na prawie niemieckim protestantów, sprzyjał też braciom czeskim. Jego syn Andrzej Karol był jednym z inicjatorów kapitulacji pod Ujściem. Kiedy przeszedł z powrotem na stronę Króla Szwedzi w odwecie zniszczyli jego dobra. Wówczas kościół złotowski uległ zniszczeniu w wyniku pożaru. Obecny barokowy kościół konsekrowany był w 1669 r. przez ks. Jana Świącickiego, późniejszego biskupa poznańskiego. Jest orientowany, murowany, na planie krzyża, z dwoma kaplicami, pod którymi umieszczono krypty grobowe. Wnętrze sklepione kolebkowo z dekoracją sztukatorską. Prawdopodobnie w końcu XVIII wieku przebudowano mur obwodowy okalający teren kościoła. W wybudowanej w 1852 r. ceglanej dzwonnicy usytuowanej obok plebani umieszczono trzy dzwony: duży tzw. „weselny” z 1698 r., mniejszy „święteczny” z 1665 r. oraz trzeci mały z 1844 r. Wszystkie zaginęły podczas II wojny światowej zabrane przez Niemców. Ponadto podczas wojny kościół złotowski utracił wiele cennych ruchomości. Fara złotowska szczęśliwie przetrwała po dzień dzisiejszy bez większych zmian.

Kościół ewangelicki ob. rzymsko - katolicki filialny p.w. św. Stanisława Kostki usytuowany na Placu Kościuszki wzniesiony został w latach 1829 - 1831. Pierwszy kościół ewangelicki powstał w Złotowie po roku 1653 r. Ówczesni właściciele Złotowa - Grudzińscy byli zainteresowani przyciągnięciem do swoich dóbr osadników niemieckich. Dlatego wbrew uchwale sejmowej, zakazujących wznoszenia nowych kościołów różnowierczych,

Grudzińscy pozwolili na wybudowanie protestanckiej świątyni w Złotowie. W roku 1719 sejm polski uchwalił zburzenie kościołów dysydenckich. W Złotowie wykonanie tego prawa polegało na poleceniu w 1721 r. ewangelikom rozebrania ich świątyni, z której ołtarz przeniesiono do miejscowości Podgaje (Fledernborn) położonej już po pomorskiej stronie granicy, w państwie pruskim. Ambonę zaś przerobiono na katedrę dla szkoły ewangelickiej. Dopiero w roku 1784 w Złotowie ponownie wzniesiono świątynię protestancką w konstrukcji ryglowej w miejscu, w którym wznosi się obecny kościół. W roku 1829 kościół został zburzony. Nowy kościół częściowo został sfinansowany przez króla Fryderyka Wilhelma III, który pokrył koszty budulca i wyłożył sumę 15 tysięcy talarów. Budowę ukończono w 1830 r., budowniczy zwał się Valentin. Poświęcenie kościoła miało miejsce 30 stycznia 1831 r. Za autora projektu architektonicznego kościoła uważa się Karla Wilhelma Schinkla – wybitnego architekta berlińskiego. We wnętrzu kościoła były dwukondygnacyjne empory, pod sufitem ornamentowe fasety, w oknie nad ołtarzem był witraż tronującego Zbawiciela – Nauczyciela, ołtarz był amonowy. W 1897 r. zakupiono organy w znanej firmie Saper we Frankfurcie nad Odrą. Balustrada empory organowej była poprowadzona po łuku (obecnie jest uproszczona). Po roku 1945 kościół przeszedł w ręce katolików. 3 marca 1946 r. jako kościół pomocniczy szkolny parafii rzymsko – katolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP, który obsługiwało Zgromadzenie Misjonarzy Świętej Rodziny. 27 sierpnia 1998 r. w Złotowie została erygowana nowa parafia p.w. św. Piotra i Pawła. Do czasu zbudowania kościoła na terenie tejże parafii dla potrzeb kultu został odstąpiony kościół p.w. św. Stanisława Kostki.

Kościół p.w. św. Rocha wzniesiony z cegły w roku 1904 jako kaplica cmentarna, obsługująca otaczający go cmentarz katolicki. Wzniesiony on został na miejscu poprzedniego drewnianego kościoła pod tym samym wezwaniem pochodzącego prawdopodobnie z XVIII wieku. Ołtarz główny z figurą patrona ufundowali Franciszka i Jan Kowalscy w 1904 r. (na rewersie ołtarz data i nazwisko N. Lach). W latach 80 – tych XX wieku został erygowany jako kościół parafialny pod tym samym wezwaniem. Świątynia została wzniesiona w stylu neogotyckim, w tym samym stylu wykonano także wystrój i wyposażenie. Dobre proporcje sylwetki, elewacje rozczłonkowane przyporami i ceglany fryzami, dekoracyjny szczyt elewacji frontowej, detale architektoniczne (czołganki, kwiatony) są typowe dla historyzmu XIX i początku XX wieku. Również wystrój i wyposażenie wnętrz, szczególnie ołtarze o bogatej dekoracji architektonicznej i programie ikonograficznym odzwierciedlającym funkcje kościoła (katolicka świątynia cmentarna) są cenne jako przykład typowego dla epoki wyrażania treści ideowych symbolicznych, poprzez odpowiedni styl budynku.

Cmentarz katolicki zamknięty w maju 1974 r. za-

łożony pod koniec XVIII w. bądź na początku XIX w. Najstarsze istniejące na nim nagrobki pochodzą z 1884 i 1887 r. ponadto na cmentarzu występują liczne nagrobki z 1 poł. XX wieku i współczesne. Poza nagrobkami występuje liczny starodrzew zarówno w alejach jak i pojedynczo na kwaterach. Rozplanowanie cmentarza regularne, alejowo – kwaterowe. Czytelne granice układu pierwotnego. Nagrobki i mogiły w orientowanych rzędach.

Zespół pałacowo-parkowy przy ul. Jastrowskiej 14 (dawniej Plac Zamkowy) składa się z pałacu i parku.

Pałac wzniesiony ok. 1800 r. Sklepienie piwnice mogą być pozostałością XVII – XVIII wiecznego dworu, który stał mniej więcej w tym właśnie miejscu. Tu Grudzińscy z czasem przenieśli swoją siedzibę, gdy zniszczony przez Szwedów Zamek na wyspie nie nadawał się do użytku. Obecna budowla rezydencjonalna, pierwotnie prawdopodobnie jednoskrzydłowa (obecne skrzydło południowe) powstała nie wcześniej niż w 1800 r. (karta ewidencyjna opracowana przez dr Tomasza Wujewskiego w 2001 r.). Jeszcze w latach międzywojennych we wnętrzu było nieco mebli i pieców bidermajerskich oraz zbiór poroży. W ciągu XIX wieku wokół czworobocznego dziedzińca rozbudowano skrzydła, w których mieściły się pomieszczenia gospodarcze i pomocnicze, np. w skrzydle północnym były stajnie. Przynajmniej niektóre oficyny, np. wschodnia, mogły powstać mniej więcej w tym samym okresie. Jeszcze przy końcu lat 70- tych XX wieku oficyna ta miała w dachu okna powiekowe, charakterystyczne dla architektury z początku XIX wieku. Po 1945 r. kompleks zabudowań kilkakrotnie zmieniał funkcję. Do końca lat 60-tych XX wieku był siedzibą Technikum Rolniczego wraz z internatem, następnie Zespołu Opieki Zdrowotnej, po 1977 r. siedzibą Nadleśnictwa Złotów. Od roku 2002 jest własnością prywatną i wydzielono w nim kilka lokali mieszkalnych.

Park pałacowy założony został w wieku XVIII i przekształcony w I połowie XIX wieku w stylu krajobrazowym. W parku były brązowe rzeźby trzech jeleni: jednego stojącego i dwóch leżących. Do wykonania ogrodzeń parku użyto kamieni z ruin zamku na jeziorze.

Starostwo Powiatowe usytuowane przy Al. Piasta 32 wzniesiono w 1911 r. W 1870 r. starostwo kupiło teren zabudowany przy Al. Piasta (dawnej ul. Dworcowej) z przeznaczeniem na biura i mieszkania służbowe. Tam dobudowano kolejne budynki. Ponieważ miały one zbyt małą pojemność, sejmik powiatowy postanowił w 1909 r. wybudować nowy gmach starostwa. Budowę rozpoczęto na wiosnę 1910 r. a ukończono w październiku 1911 r. W roku następnym zamieszkał w nim landradt baron von Massenbach. Projekt budynku opracował budowniczy powiatowy Fuss z Chojnic wzorując się na projekcie istniejącego budynku urzędowego w zachodnich Niemczech. Budynek kosztował 300

tys. marek. W 1956 r. rozebrano 2 balkony na piętrze od frontu w bocznych ryzalitach. Po II wojnie światowej budynek był nadal siedzibą starostwa, a następnie prezydium Powiatowej Rady narodowej w Złotowie. Po reformie administracyjnej oddany na siedzibę Pileckiemu Przedsiębiorstwu Przemysłu Drzewnego z siedzibą w Złotowie, które podnajmuje część pomieszczeń dawniej Urzędowi Gminy Złotów, Bankowi PKO, później Izbie Skarbowej i Urzędowi Skarbowemu. Obecnie obiekt pełni swą pierwotną funkcję siedzibę Starostwa Powiatowego w Złotowie.

Dom Polski usytuowany przy ul. ks. dr Domańskiego wzniesiony został w latach 1906-'07 jako budynek mieszkalny dla nieznanego z nazwiska Niemca. Później jego właścicielem został przychylnie nastawiony do Polaków księgarz Erich Hoffmann, który sprzedał ten obiekt w roku 1929 Polsko – Katolickiemu Towarzystwu Szkolnemu. Do posesji należał też plac za domem oraz ogród i łąka, przylegająca do jeziora Baba. Zakup sfinansował Bank Słowiański w Berlinie, a część środków zgromadzono dzięki datkom społeczeństwa. Na placu za budynkiem głównym wzniesiono nowy obiekt, do którego przeniesiono Szkołę. W roku 1935 po wyprowadzeniu się lokatorów, w budynku głównym – po dokonaniu remontów i adaptacji urządzono tu sale lekcyjne i pokoje biurowe dla P-KTS oraz ZPwN. Od tego czasu dom stał się centralnym ośrodkiem życia polskiego na Ziemi Złotowskiej. Po II wojnie światowej budynek przeszedł w ręce Skarbu Państwa. Początkowo mieścił się tu Wydział Oświaty PPRN w Złotowie, później Inspektorat Oświaty, a po roku 1975 Delegatura Zamiejscowa Kuratorium Okręgu Szkolnego w Pile. Na początku lat 90 - tych XX w. obiekt został skomunalizowany. Obecnie pełni funkcje hotelowo – gastronomiczną oraz stanowi siedzibę ZNP.

Dom szachulcowy – szczytowy, ob. Muzeum Ziemi Złotowskiej usytuowany przy ul. Wojska Polskiego 2a wzniesiono wg P. Gartkiewicza i J. Widawskiego w 1 poł. XVIII wieku (datowanie to oparte jest na porównaniu z innymi o znanej metryce tj. domami rzemieślniczymi w Wielkopolsce). Następnie dom oznaczony jest na planie miasta z 1810 r. i ogólnie wzmiankowany w 1829 r. Wcześniejsze wzmianki odnoszą się do właścicieli działki, którymi byli farbiarze. Od 1833 r. do końca XIX wieku dom należał do rodziny Waldow. W 1900 r. nabył go Otto Abraham farbiarz, który w 1925 r. wybudował na pozostałej części działki kamienicę. Jego spadkobiercy wyemigrowali w 1945 r., a obiekt został przejęty przez państwo i użytkowany jako sklep na parterze i mieszkanie na poddaszu. Następnie z powodu złego stanu technicznego użytkowany tylko jako sklep. W 1962 r. władze miasta wystąpiły do Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Koszalinie o zgodę na rozbiórkę budynku. Dzięki inicjatywie WKZ i miejscowego społeczeństwa zdecydowano o remoncie budynku z adaptacją na siedzibę muze-

um, które otwarto w 1996 r. Pierwsza przebudowa obiektu prawdopodobnie ok. 1833 r. związana była z unowocześnieniem urządzeń kuchennych i przebudowa parteru tj. likwidacją wejścia od frontu (Pd) wraz z przelotową sienią i pomieszczeniem wschodnim przy niej. Wtedy to przebito wejście z miedzucha a drzwi od południa zmieniono na okno. Schody na piętro umieszczono prawdopodobnie przy północnym szczycie, kuchnię przeniesiono do pomieszczenia PN-zach. Rozbudowano trzon kominowy. W 1875 r. wzniesiona została obecna oficyna na miejscu wcześniejszej. Po 1901 r. przeprowadzono zmiany dostosowujące budynek do współczesnych potrzeb rzemiosła i handlu. Podczas adaptacji budynku na muzeum zrezygnowano z pełnej rekonstrukcji stanu pierwotnego. Przywrócono wygląd elewacji szczytowych, we wnętrzu nawiązano do stanu po przebudowie ok. 1833 r. co wymagało nielicznych zmian. Zachowano oficynę z 1875 r.

Dom szachulcowy – szczytowy, ul. Kościelna 3 jest elementem najstarszego zachowanego zespołu domów mieszkalnych o zabudowie szczytowej, miedzuchowej przy tej ulicy. Wzniesiony prawdopodobnie na przełomie XVIII i XIX wieku (choć zachowane przed przebudową piwnice były starsze co sugeruje wcześniejszą genezę budowy) został rozebrany w roku 1983 do fundamentów i odbudowany z zachowaniem jedynie wizerunku frontowej ściany szczytowej. Układ zabudowy na działce (przed przebudową) wskazywał, że pierwotnie użytkowany był przez rzemieślników miejskich. W budynku mieszkalnym mieściło się mieszkanie i warsztat pracy. Za budynkiem mieszkalnym znajdowało się podwórze z zabudowaniami gospodarczymi, a dalej ogród przydomowy. Budynek był wielokrotnie przebudowywany w różnych swych partiach. Po roku 1945 obiekt był pod zarządem Miejskiego Zakładu Gospodarki Lokalami a od roku 1982 przeszedł w ręce prywatne.

Dom szachulcowy – szczytowy, ul. Kościelna 5 podobnie jak budynek opisywany wyżej to jeden z najciekawszych przykładów najstarszej zachowanej zabudowy mieszkalnej miasta do czasu jego „odbudowy”. Wzniesiony w 1 połowie XIX w. był przebudowywany w latach 20 – tych XX wieku. Najstarsze (przed przebudową w latach 80 – tych XX wieku) były partie ścian ryglowych zewnętrznych i wewnętrznych. Budynek posiadał dobrze zachowany komin nogawicowy z tzw. czarną kuchnią typową dla tego typu budynków ziemi złotowskiej. Po 1945 r. obiekt znalazł się pod zarządem Miejskiego Zakładu Gospodarki Lokalami, a w kwietniu 1982 przeszedł w ręce prywatne. W tym samym roku budynek został rozebrany do fundamentów i „odbudowany” z zachowaniem jedynie ogólnego wizerunku frontowej ściany szczytowej.

Dom szachulcowy – kalenicowy, ul. Obrońców Warszawy 31 wzniesiony w konstrukcji szachulcowej w roku 1829. Ulica Obrońców Warszawy była jednym z głównych traktów komunikacyjnych Złoto-

wa i prowadziła do młyna zlokalizowanego na Głomii w Błękwidzie (ob. Błękwit) a należącego do miasta i utwardzona była wraz z chodnikami w omawianym czasie) brukiem. W roku 1772 po licznych pożarach nawiedzających miasto administracja pruska wprowadziła całkowity zakaz budowania domów z drewna i nakazała krycie dachami ceramicznymi bądź papą. Powstawały wówczas nowe budynki murowane, jak również o konstrukcjach mieszanych, gdzie jednak nadal główny szkielet stanowiło drewno a wypełnienie cegła biała lub czerwona. Te szachulcowe obiekty to zarówno zabudowania mieszkalne jak i gospodarcze. Od tego momentu były one także sytuowane kalenicowo, co odróżnia je od wcześniejszych szczytowych założeń. Przykładem takiego budynku jest właśnie opisywany parterowy obiekt z poddaszem użytkowym. Od 1945 r. obiekt był pod zarządem Miejskiego Zakładu Gospodarki Lokalami. W tym czasie w obiekcie dokonywano drobnych prac remontowych. Ze względu na znaczną dekapitalizację obiektu budynek został rozebrany do fundamentów i „odbudowany” od nowa. Prace zakończono w roku 1990. Obecnie dom posiada jedynie imitację konstrukcji ryglowej na wszystkich elewacjach. Większość lokali mieszkalnych należy do osób prywatnych, jedynie jeden pozostaje w zarządzie MZGL w Złotowie.

Dom w zespole folwarcznym, ul. Dwór Złotowski 11 wzniesiony w 1881 r. na terenie założenia folwarcznego z końca XIX wieku w konstrukcji szachulcowej dla pracowników folwarcznych. Po roku 1945 przeznaczony na mieszkania pracowników PGR w Złotowie. Od roku 1996 stanowi współwłasność mieszkających tam rodzin. W roku 1965 ze względu na zły stan techniczny ścian ryglowych podmurowano je ceglami. W latach 70-tych XX wieku zostało wymienione pokrycie dachowe z ceramicznej dachówki karpiówki na płyty cementowo – azbestowe. W latach 80 – tych XX w. została dobudowana przybudówka w północno – wschodniej części budynku, a w roku 2002 w tylnej elewacji wstawiono cztery nowe okna nie odzwierciedlające historycznych wymiarów i podziałów.

Zespół Zakładu Wodociągów, ul. Wodociągowa 1 z charakterystyczną wieżą ciśnień. Centralny wodociąg miejski w Złotowie zbudowano w 1912 r. na terenie ujęcia wody ze studni głębinowych. Wodociąg ten jest o tyle oryginalny, że do dzisiaj utrzymał czynną SUW (Stację Uzdatniania Wody) pochodzącą z okresu jego budowy. Pracuje ona w oparciu o oryginalne urządzenia i instalacje, urządzenia, które w tak zwartym zespole zachowały jedynie nieliczne zakłady wodociągowe Polski. Samą wieżę klasyfikujemy w grupie wodociągowych zbiorników

wieżowych typu monumentalnego „grzybka”, które pojawiły się w budownictwie wodociągowym w 1883 r., kiedy to inż., Otto Intze opatentował w Niemczech zbiornik cylindryczny oparty na pierścieniu obiegającym jego podstawę. Wieżę Złotowa wyróżnia wprowadzenie do jej trzonu Stacji Uzdatniania Wody oraz związek z zespołem technologicznym przepompowni i budynkiem mieszkalnym. W powiązaniu ze SUW i architekturą zespołu stanowi cenny dokument dziedzictwa przemysłowego.

Spichlerz kamienny, Pl. Paderewskiego 13/14 powstał prawdopodobnie w 1780 r. W roku 1963 obiekt posiadał swą pierwotną formę z wysokim dachem dwuspadowym oraz drzwiami w szczycie obiektu. Obecnie budynek po przeprowadzonej przebudowie polegającej na zamurowaniu otworów okiennych i drzwiowych oraz wymianie konstrukcji dachu poprzez jego obniżenie i zmianie kąta nachylenia połaci dachowych oraz wymianie pokrycia dachowego z dachówki karpiówki na płyty cementowo – azbestowe.

Spichlerz szachulcowy, ul. Kościelna 2b powstał prawdopodobnie pod koniec XIX wieku z przeznaczeniem na magazyn zbożowy. W latach 20 – tych XX wieku należał do dwóch Żydów – Steina i Korne, później przeszedł w ręce przedsiębiorstwa handlowego „Einverkauf” kierowanego przez Bumego. Po II wojnie światowej należał m. in. do GS w Złotowie, od końca lat 70-tych XX wieku do końca lat 80-tych XX wieku był w rękach Muzeum Regionalnego, a następnie stał się własnością prywatną.

Wszelkie prace prowadzone przy obiektach zabytkowych oraz na terenach założenia parkowego i cmentarzu wpisanym do rejestru zabytków oraz na terenie założenia urbanistycznego miasta Złotowa wymagają uzyskania stosownego pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ponadto na terenie miasta znajdują się cmentarze ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków:

- przy ulicy Staszica w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarza katolickiego wpisanego do rejestru zabytków znajduje się cmentarz ewangelicki z ceglana kaplicą cmentarną wzniesioną prawdopodobnie w 1906 r. w stylu neogotyckim. Cmentarz ten założono około połowy XIX wieku, a w roku 1946 wydzielono z niego cmentarz wojenny.

- Cmentarz żydowski znajdujący się na tzw. Górze Żydowskiej istniał już wg znanych źródeł w XVII wieku, a zachowane dwie tablice nagrobne z 1694 r. i 1774 znajdują się w skansenie w Osieku.

TYP OBIEKTU		MUROWANY	DREWNIANY	W TYM WPISANY DO REJESTRU
1. UKŁADY URBANISTYCZNE ilość	1	x	x	1
2. UKŁADY RURALISTYCZNE ilość	-	x	x	-
3. ZABUDOWA MIESZKALNA		285	16	3
4. OBIEKTY SAKRALNE				
a) kościoły romańskie				
b) kościoły gotyckie				
c) kościoły nowożytny XVI-XVIIIw.		1		1
d) kościoły XIXw. – 1945 r.		2		2
e) klasztory				
f) synagogi, bóżnice				
g) kaplice, dzwonnice, bramy, ogrodzenia inne		7		
5. BUDOWNICTWO OBRONNE				
a) zamki i ich relikty				
b) miejskie mury obronne				
c) fortyfikacje nowożytny i późniejsze				
6. OBIEKTY UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ				
a) ratusze		1		
b) budynki adm. publ., sądy, banki, poczty		5		2
c) szkoły		1		
d) leśniczówki i gajówki				
e) karczmy i zajazdy				
f).inne(szpital, muzeum)		2	1	1
7. OBIEKTY PRZEMYSŁOWE I GOSPODARCZE				
a) zakłady przemysłowe		1		1
b) dworce kolejowe z zespołami bud.		1		
c) spichrze, magazyny, stodoły		1	1	2
d) młyny				
e) gorzelnie i browary				
f) mleczarnie				
g) kuźnie				
h) wiatraki				
i) wieże ciśnień		1		
j) inne (bud. gosp., lamusy)			1	
8. PAŁACE I DWORY		1		1
9. ZESPOŁY FOLWARCZNE		1		
a) stodoły				
b) spichrze				
c) obory				
d) stajnie				
e) chlewnie				
f) owczarnie				
g) kuźnie				
h) wagi				
i) inne magazyny				
j) gorzelnie i browary				
k) inne (oficyny)		3		1
10. PARKI ilość	1	x	x	1
a) altany, lodownie, inne elem. małej arch.				
b) bramy i ogrodzenia		1		
11. CMENTARZE		ilość		wpisanych

			do rejestru
a) rzymsko-katolickie	1	x	1
b) ewangelickie	1	x	
c) prawosławne		x	
d) żydowskie	1	x	
e) inne (wojenny)	1	x	
12. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	ilość ogółem		Wpisanych do rejestru
a) grodziska	1	x	1
b) osady	9	x	
c) cmentarzyska	1	x	
d) inne		x	

Źródło: Raport o stanie zabytków w mieście Złotów – Piła, maj 2004 r.

3.1. Obiekty zabytkowe nieruchome o najwyższym znaczeniu dla miasta Złotowa – wpisane do rejestru zabytków (wykaz).

- układ urbanistyczny – nr rej. A – 61/505 decyzją z dnia 25.11.1965 r.
- Kościół rzymsko – katolicki parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP przy ul. Panny Marii; 1660 – 64 r.; nr rejestru 661/Wlkp/A decyzją z dnia 29.08.1953 r. (dawniej nr rej. A – 62/12)
- Kościół rzymsko – katolicki parafialny p.w. św. Rocha przy ul. Staszica wraz z cmentarzem ;kościół – 1904 r., cmentarz XVIII/XIX w.; nr rejestru 299/Wlkp/A decyzją WWKZ z dnia 19.04.2006 r.
- Kościół fil. p.w. św. Stanisława Kostki na placu Kościuszki; 1829 – '30; nr rejestru 669/Wlkp/A decyzją z dnia 02.04.1959 r. (dawniej nr rej. A – 63/189)
- Zespół pałacowo – parkowy, ul. Jastrowska 14 (dawniej Plac Zamkowy)
- Pałac – XVIII/XIX w. nr rejestru A – 64/504 decyzją z dnia 25.11.1965 r.
- Park – XVIII w. nr rejestru A – 461 decyzją z dnia 12.10.1983 r.
- Starostwo Powiatowe, Al. Piasta 32; nr rejestru A – 672 decyzją z dnia 13.03.1990 r.
- Dom Polski, ul. ks. dr Domańskiego; 1906 r., nr rejestru A – 802 decyzją z dnia 16.12.1998 r.
- Dom szachulcowy – szczytowy, ob. Muzeum Ziemi Złotowskiej, ul. Wojska Polskiego 2a; 1 poł. XVIII w., nr rejestru 663/Wlkp/A decyzją z dnia 25.11.1965 r. (dawniej nr rej. A – 66/506)
- Dom szachulcowy – szczytowy, ul. Kościelna 3; XVIII/XIX w. odbudowany w latach 80 – tych XX w., nr rejestru 662/Wlkp/A decyzją z dnia 11.10.1985 r. (dawniej nr rej. A – 515)
- Dom szachulcowy – szczytowy, ul. Kościelna 5; 1 połowa XIX w. odbudowany w latach 80 – tych XX w., nr rejestru 666/Wlkp/A decyzją z dnia 11.03.1985 r. (dawniej nr rej. A – 516)

- Dom szachulcowy – kalenicowy, ul. Obrońców Warszawy 31; 1829 r., odbudowany w latach 80 – tych XX w., nr rejestru 664/Wlkp/A decyzją z dnia 26.03.1985 r. (dawniej nr rej. A – 517)
- Dom w zespole folwarcznym, ul. Dwór Złotowski 11; nr rejestru 665/Wlkp/A decyzją z dnia 25.11.1965 r. (dawniej nr rej. A – 67/508)
- Zespół Zakładu Wodociągów, ul. Wodociągowa 1; 1912 r.; nr rejestru A – 765 decyzją z dnia 10.10.1995 r.
- Spichlerz kamienny, ul. Paderewskiego 13/14, 1780 r.; nr rejestru A – 68/507 decyzją z dnia 25.11.1965 r.
- Spichlerz szachulcowy, ul. Kościelna 2b, k. XIX w. ; nr rejestru A – 803 decyzją z dnia 20.12.1998 r.

3.2. Wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych wskazanych do ujęcia w gminnej ewidencji zabytków. (Obiekty podkreślone wpisane do rejestru zabytków wyszczególnione w punkcie 3.1.)

Stan na rok 1990. Aktualizacja polegająca na wykreśleniu obiektów już nie istniejących, zaktualizowaniu adresów oraz włączeniu obiektów nie ujętych jeszcze w wojewódzkiej ewidencji zabytków została wykonana podczas realizacji gminnej ewidencji zabytków w porozumieniu z WUOZ – Delegatura w Pile.

1. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. ŚW. ROCHA:

- a) kościół, mur., 1903-1904,
- b) kapliczka na cmentarzu, mur., ok.1903
- c) cmentarz katolicki, przykościelny, nieczynny, poł. XIX.

2. KOŚCIÓŁ EWANGELICKI OB. FILIALNY P.W. ŚW. STANISŁAWA KOSTKI, mur., 1829-1830.

3. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P.W. WNIEBOWZIĘCIA NMP:

- a) kościół, mur., 1661-1666,
- b) mur wokół kościoła, mur., 1660-1664, k. XIX,
- c) brama do kościoła, mur., k. XIX,
- d) dzwonnica, mur., k. XIX,

- e) plebania, ul. Panny Marii, mur., 1903-1922.
4. KOŚCIÓŁ EWANGELICKI, ul. Królowej Jadwigi 3, mur., pocz. XX.
5. ZESPÓŁ PAŁACOWO-PARKOWY, Pl. Zamkowy 14:
- a) pałac, mur., XVIII/XIX, ok.1830,
 - b) park pałacowy, XVIII,
 - c) mur zamkowy, ul. Jastrowska, Czarna Droga, mur., 2 poł. XIX, 1 ćw. XX.
6. RATUSZ, Al. Piasta 1, mur., 1 ćw. XX, 1913.
7. SĄD, Pl. Kościuszki 2, mur., k. XIX.
8. ZESPÓŁ SZPITALA, ul. Szpitalna:
- a) szpital, mur., pocz. XX, 1914,
 - b) budynek przy szpitalu, mur., l.30-te XX.
9. ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH, Pl. Wolności, mur., 1929.
10. POCZTA, ul. Wojska Polskiego 12, mur., k. XIX.
11. DWORZEC PKP, mur., k. XIX.
12. STAROSTWO POWIATOWE, Al. Piasta 32, mur., 1911.
13. DOM POLSKI, ul. ks. dr Domańskiego, mur., 1906.
14. DOM DRÓŻNIKA, ul. Kujańska 33, mur., XIX/XX.
15. ZESPÓŁ FOLWARCZNY, mur., k. XIX.
16. ZESPÓŁ ZAKŁADU WODOCIĄGÓW, ul. Wodociągowa 1:
- a) wodociągowa wieża ciśnień, mur., 1912,
 - b) bud. stacji wodociągów, mur., 1912,
 - c) bud. mieszk. stacji obsł. wodociąg., mur., 1912.
17. SPICHLERZ, ul. Kościelna 2b, szach., k. XIX.
18. SPICHLERZ, Pl. Paderewskiego 13/14, 1780.
19. BUD.GOSP., ul. Zduny, mur./szach., k. XIX.
20. KAPLICZKA, ul. Ks. Domańskiego, mur., pocz. XX.
21. CMENTARZ KATOLICKI, przykościelny, nieczynny, 2 poł. XVII.
22. ZESPÓŁ CMENTARZA EWANGELICKO-AUGS-BURSKI, nieczynny, poł. XIX.
- a) dom przedpogrzebowy na cmentarzu, mur., ok. 1903,
 - b) cmentarz ewangelicki, poł. XIX w.
 - c) cmentarz wojenny, 1946 r.
23. CMENTARZ ŻYDOWSKI, zlikwidowany, XVI.
24. GRODZISKO WCZESNOŚREDNIOWIECZNE I ZAMEK - stan. Nr 3.
25. UKŁAD URBANISTYCZNY ŚRÓDMIEŚCIA.
- ul. Bo h. Westerplatte
26. DOM Nr 23, mur., l.30-te XX.
- ul. Chrobrego
27. DOM Nr 2, mur., k. XIX., przebud.
28. DOM Nr 3, mur., 2 poł. XIX.
29. DOM Nr 5, mur., 2 poł. XIX.
30. DOM Nr 6, mur., 2 poł. XIX.
31. DOM Nr 9, mur., pocz. XX.
- ul. Ks. dr Bolesława Domańskiego
32. DOM Nr 2, Zakład Opakowań, mur., 4 ćw. XIX.
33. DOM Nr 3, mur., pocz. XX.
34. DOM Nr 4, mieszk. biurowy Drukarni, mur., 1925, przebud.
35. DOM Nr 5, mur., ok.1900.
36. DOM Nr 8, mur., pocz. XX.
37. DOM Nr 10, mur., pocz. XX.
38. DOM Nr 12, mur., pocz. XX.
39. DOM Nr 13, mur., 1 ćw. XX.
40. DOM Nr 15, mur., 1 ćw. XX.
41. DOM Nr 16, mur., l.30-te XX.
42. DOM Nr 17, mur., 1 ćw. XX.
43. DOM Nr 18, mur., l.30-te XX.
44. DOM Nr 20, mur., k. XIX.
45. DOM Nr 21, mur., 1 ćw. XX.
46. DOM Nr 22, mur., k. XIX.
47. DOM Nr 23, mur., 1 ćw. XX.
48. DOM Nr 24, mur., pocz. XX.
49. DOM Nr 25, mur., pocz. XX.
50. DOM Nr 26, mur., 1 ćw. XX.
51. DOM Nr 27, mur., l.30-te XX.
52. DOM Nr 28, mur., 1 ćw. XX.
53. DOM Nr 30, mur./szach., 1 ćw. XX.
54. DOM Nr 31, mur., l.30-te XX.
55. DOM Nr 32, mur., pocz. XX.
56. DOM Nr 33, mur., pocz. XX.
57. DOM Nr 36, mur., l.30-te XX.
58. DOM Nr 41, mur., pocz. XX.
59. DOM Nr 43, mur., pocz. XX.
60. DOM Nr 45, mur., l.30-te XX.
61. DOM Nr 46, mur., l.30-te XX.
62. DOM Nr 47, mur., l.30-te XX.
63. DOM Nr 48, mur., l.20-te XX.
64. DOM Nr 50, mur., pocz. XX.
65. DOM Nr 52, Zakł. Bud. Komunalnego, mur., l.30-te XX.
66. DOM Nr 63, mur., l.30-te XX.
ul. Dwór Złotowski
67. DOM Nr 9, mur., poł. XIX.
68. DOM Nr 11, mur., poł. XIX.
ul. Dworzaczka
69. DOM Nr 1, mur., 2 poł. XIX.
70. DOM Nr 2, mur., 4 ćw. XIX.
71. DOM Nr 3, mur., k. XIX.
72. DOM Nr 4, mur., k. XIX.
73. DOM Nr 5, mur., 2 poł. XIX.
74. DOM Nr 6, mur., 2 poł. XIX.
75. DOM Nr 7, mur., 4 ćw. XIX.
76. DOM Nr 9, mur., k. XIX.
77. DOM Nr 10, mur., k. XIX.
78. DOM Nr 12, mur., k. XIX.
ul. Garncarska
79. DOM Nr 3, mur., 2 poł. XIX.
80. DOM Nr 5, mur., poł. XIX.
81. DOM Nr 10, mur., 4 ćw. XIX.
82. DOM Nr 14, mur., k. XIX.
83. DOM Nr 17, mur., 2 poł. XIX.
ul. Grochowskiego
84. DOM Nr 1, mur., l.30-te XX.

85. DOM Nr 2, mur., pocz. XX.
86. DOM Nr 4, mur., pocz. XX.
87. DOM Nr 5, mur., pocz. XX.
88. DOM Nr 7, mur., l.30-te XX.
89. DOM Nr 11, mur., k. XIX.
ul. Grudzińskich
90. DOM Nr 1, mur., k. XIX.
ul. Kolejowa
91. DOM Nr 1, mur., k. XIX.
92. DOM Nr 2, mur., k. XIX.
93. DOM Nr 3, mur., k. XIX.
94. DOM Nr 4, mur., 1 ćw. XX.
95. DOM Nr 5, mur., XIX/XX.
96. DOM Nr 6, mur., XIX/XX.
ul. Kopernika
97. DOM Nr 1, mur., 1 ćw. XX.
ul. Królowej Jadwigi
98. DOM Nr 1, mur., pocz. XX.
99. DOM Nr 2, ob. PZU, mur., pocz. XX.
100. DOM Nr 6, mur., 1 ćw. XX.
101. DOM Nr 7, mur., l.20-te XX.
102. DOM Nr 8, mur., 1 ćw. XX.
103. DOM Nr 9, mur., l.20-te XX.
104. DOM Nr 10, mur., 1 ćw. XX.
105. DOM Nr 11, mur./drewno, l.20-te XX.
106. DOM Nr 12, mur., 1 ćw. XX.
107. DOM Nr 13, mur., 1 ćw. XX.
108. DOM Nr 14, mur./szach., 1 ćw. XX.
109. DOM Nr 24-26, mur., l.20-te XX.
110. DOM Nr 25, mur., l.30-te XX.
111. DOM Nr 36, mur., l.20-te XX.
112. DOM Nr 43, mur., l.20-te XX.
113. DOM Nr 45, mur., l.20-te XX.
114. DOM Nr 53, mur., l.20-te XX.
115. DOM Nr 55, mur., l.20-te XX.
116. DOM Nr 63, mur., l.20-te XX.
117. DOM Nr 67-69, mur., l.20-te XX.
118. DOM Nr 71, mur., l.20-te XX.
ul. Kościelna
119. DOM Nr 1, mur., l.30-te XX.
120. DOM Nr 1a, mur., 2 poł. XIX.
121. OFICYNA Nr 1a, mur./szach., k. XIX, przebud.
122. DOM Nr 3, mur., 2 poł. XIX. – przebudowany
123. DOM Nr 5, mur., 2 poł. XIX. – przebudowany
124. DOM Nr 7, mur., 2 poł. XIX.
125. DOM Nr 10, mur., 4 ćw. XIX.
Plac Kościuszki
119. DOM Nr 1, ob. Areszt Śledczy, mur., pocz. XX.
120. BUD.GOSP. Nr 1, mur./szach., 2 poł. XIX.
121. DOM Nr 4, mur., pocz. XX.
122. DOM Nr 7, mur., 2 poł. XIX.
123. DOM Nr 7a, mur., k. XIX.
124. DOM Nr 8, mur., 2 poł. XIX.
125. DOM Nr 11, mur., 2 poł. XIX.
126. DOM Nr 12, mur., 4 ćw. XIX.
127. DOM Nr 13, mur., 4 ćw. XIX.
128. DOM Nr 14, mur., poł. XIX, przebud.
ul. Leśna
129. DOM Nr 5, mur./szach., k. XIX.
Aleja Mickiewicza
130. DOM Nr 3, mur., pocz. XX.
131. DOM Nr 4, mur., pocz. XX.
132. DOM Nr 5, mur., 2 poł. XIX, przebud.
133. DOM Nr 7, mur., 2 poł. XIX.
134. DOM Nr 9-11, mur., 4 ćw. XIX.
135. DOM Nr 13, mur., pocz. XX.
136. DOM Nr 14, mur., pocz. XX.
137. DOM Nr 17, mur., pocz. XX.
138. DOM Nr 19, mur., poł. XIX.
139. DOM Nr 22, mur., 1 ćw. XX.
140. DOM Nr 23, mur., 1 ćw. XX.
141. DOM Nr 24, mur., 1 ćw. XX.
142. DOM Nr 25, mur., pocz. XX.
143. DOM Nr 27, mur., 1 ćw. XX.
144. DOM Nr 28, mur., pocz. XX.
ul. Moniuszki
145. DOM Nr 3-4, mur., l.20-te XX.
146. DOM Nr 5, mur., l.20-te XX.
147. DOM Nr 7, mur., l.20-te XX.
148. DOM Nr 11, mur., l.20-te XX.
ul. Nieznanego Żołnierza
149. DOM Nr 1, mur., l.20-te XX.
150. DOM Nr 3-5, mur., l.20-te XX.
151. DOM Nr 7, mur., l.20-te XX.
152. DOM Nr 9, mur., l.20-te XX.
153. DOM Nr 11, mur., l.20-te XX.
ul. Norwida
154. DOM Nr 18, mur., l.20-te XX.
155. DOM Nr 20-22, mur., l.30-te XX.
156. DOM Nr 27, mur., l.30-te XX.
Nowy Rynek
157. DOM Nr 1, mur., XIX/XX.
158. DOM Nr 2, mur., k. XIX.
159. DOM Nr 3, mur., poł. XIX.
160. DOM Nr 4, mur., XIX/XX.
161. DOM Nr 5, mur., XIX/XX.
162. DOM Nr 9, szach., XIX/XX.
163. DOM Nr 10, mur., k. XIX, przebud.
164. DOM Nr 11, szach., k. XIX.
165. DOM Nr 12, mur., 1 ćw. XIX.
166. NAROŻNIK Nowego Rynku i ul. Targowej,
mur., poł. XIX.
167. DOM Nr 16, mur., k. XIX.
ul. Obrońców Warszawy
168. DOM Nr 9, mur., 1 poł. XIX, XX.
169. DOM Nr 10, mur., pocz. XX.
170. DOM Nr 12, mur., 1 poł. XIX.
171. DOM Nr 13, mur./szach., 1 poł. XIX.
172. DOM Nr 14, mur., 1 ćw. XX.
173. DOM Nr 15, mur., poł. XIX.
174. DOM Nr 19, szach., poł. XIX.
175. DOM Nr 20, mur., pocz. XIX.
176. DOM Nr 23, mur., k. XIX.
177. DOM Nr 24, szach., poł. XIX.
178. DOM Nr 25, szach., poł. XIX.
179. DOM Nr 26, mur., 2 poł. XIX.

180. DOM Nr 27, mur., pocz. XX.
181. DOM Nr 27a, mur., k. XIX.
182. DOM Nr 27b, mur., pocz. XX.
183. DOM Nr 27c, mur., k. XIX.
184. DOM Nr 27d, mur., 2 poł. XIX.
185. DOM Nr 27e, mur., 2 poł. XIX.
186. DOM Nr 28, mur., poł. XIX.
187. DOM Nr 29, mur., k. XIX.
188. DOM Nr 31, mur., pocz. XIX, 1829, przebudowany
189. DOM Nr 33, mur., k. XIX.
190. DOM Nr 34, mur., pocz. XX.
191. DOM Nr 37, mur., 1 ćw. XX, przebud.
192. DOM Nr 38, mur., 1 ćw. XX, przebud.
193. DOM Nr 39, mur., 1 ćw. XX.
194. DOM Nr 40, mur., ok.1900.
195. DOM Nr 41, mur., k. XIX.
196. DOM Nr 42, mur., 1 ćw. XX.
197. DOM Nr 43, mur., 1 ćw. XX.
198. DOM Nr 44, mur., 1 poł. XIX.
199. DOM Nr 47, mur., 1 ćw. XX.
200. DOM Nr 49, mur., poł. XIX.
ul. Ostra
201. DOM Nr 1, mur., k. XIX.
Plac Paderewskiego
202. DOM Nr 6, mur., 4 ćw. XIX.
203. BUD.GOSP. Nr 6, mur./szach., pocz. XX.
204. BUD.GOSP., ob. sklep masarniczy, Pl. Paderewskiego na przedłużeniu ul. Wawrzyniaka, mur./szach., k. XIX.
205. DOM Nr 7, mur., 2 poł. XIX.
206. DOM Nr 8, mur., 2 poł. XIX.
207. DOM Nr 9, mur., ok.1900.
208. DOM Nr 11, mur., ok.1900.
209. DOM Nr 12, mur., 4 ćw. XIX.
210. DOM Nr 13, mur., l.30-te XX.
211. DOM Nr 14, mur., pocz. XX.
ul. Panny Marii
212. HOSPICJUM, mur./drewno, l.30-te XX.
213. DOM Nr 2, mur./drewno, l.30-te XX.
214. DOM Nr 3, mur., poł. XIX.
215. DOM Nr 4, mur., 2 poł. XIX.
ul. Partyzantów
216. DOM Nr 4, mur., poł. XIX.
217. DOM Nr 6, mur., poł. XIX.
218. DOM mieszkalny rządcy, Nr 12, mur., 1881.
Aleja Piasta
219. DOM Nr 2, mur., 1 ćw. XX.
220. DOM Nr 3, mur., ok.1900.
221. DOM Nr 5, mur., 1 ćw. XX.
222. DOM Nr 7, mur., l.20-te XX.
223. DOM Nr 8, mur./szach., 1 ćw. XX.
224. DOM Nr 11, ob. siedziba PSS Społem Złotów, mur., k. XIX, przebud. l.20-te XX.
225. DOM Nr 13, mur., 1 ćw. XX.
226. DOM Nr 17, mur., k. XIX.
227. DOM Nr 21, ob. Żłobek, mur., pocz. XX.
228. DOM Nr 25, mur., l.20-te XX.
229. DOM Nr 27, mur., 1 ćw. XX.
230. DOM Nr 31, mur., 1 ćw. XX.
231. DOM Nr 33, mur., 1 ćw. XX. – tzw. willa Iwańskiego
232. DOM Nr 35, mur., pocz. XX.
233. DOM Nr 37, mur., 1 ćw. XX.
234. DOM Nr 39, mur., 1 ćw. XX.
235. DOM Nr 41, mur., 1 ćw. XX.
236. DOM Nr 43, mur., 1 ćw. XX.
237. DOM Nr 44, mur., pocz. XX.
238. DOM Nr 45, mur., 1 ćw. XX.
239. DOM Nr 46-48, mur., 1 ćw. XX.
240. DOM Nr 47, mur., pocz. XX.
241. DOM Nr 49, ob. Policja, mur., l.20-te XX.
242. DOM Nr 51, mur./szach., 1 ćw. XX.
243. DOM Nr 55, mur., 1 ćw. XX.
244. DOM Nr 57, mur., l.20-te XX.
245. DOM Nr 59, mur., pocz. XX.
ul. Podolska
246. DOM Nr 1, mur., 2 poł. XIX.
247. DOM Nr 2, mur., 2 poł. XIX.
248. DOM Nr 3, mur., 2 poł. XIX.
249. DOM Nr 5, mur., poł. XIX.
250. DOM Nr 6, mur., k. XIX.
ul. plut. Michała Robaka
251. DOM Nr 2-3, mur./drewno, l.30-te XX.
ul. Rybacka
252. DOM Nr 4, mur., 2 poł. XIX.
ul. Piotra Skargi
253. DOM Nr 1, mur., 2 poł. XIX.
254. DOM Nr 3, mur., 2 poł. XIX.
255. DOM Nr 3a, mur., 2 poł. XIX.
256. DOM Nr 4, mur., poł. XIX.
ul. Słowackiego
257. DOM Nr 2, mur., pocz. XX.
258. DOM Nr 3, mur., pocz. XX.
Stary Rynek
259. DOM Nr 2, mur., poł. XIX.
260. DOM Nr 3, mur., pocz. XX.
261. DOM Nr 6, mur., poł. XIX.
262. DOM Nr 7, mur., k. XIX.
263. DOM Nr 7b, mur., k. XIX.
264. DOM Nr 9, mur., XIX/XX.
ul. Staszica
265. DOM Nr 1, mur., l.30-te XX.
266. DOM Nr 2, mur., l.30-te XX.
267. DOM Nr 7, Masarnia, mur., l.20-te XX.
268. DOM Nr 8, mur., l.30-te XX.
269. DOM Nr 10, mur., l.30-te XX.
270. DOM Nr 11, mur., l.30-te XX.
271. DOM Nr 12, mur./drewno, pocz. XX.
ul. Studzienna
272. DOM Nr 1, mur., k. XIX.
273. DOM Nr 2, mur., 2 poł. XIX.
274. DOM Nr 3, mur., k. XIX.
275. DOM Nr 7, mur., 2 poł. XIX.
276. DOM Nr 8, mur., l.30-te XX.
ul. Szpitalna
277. DOM Nr 4, mur., l.30-te XX.
278. DOM Nr 6, mur., l.30-te XX.
279. DOM Nr 8, mur., l.30-te XX.

280. DOM Nr 9, mur., 4 ćw. XIX.
281. DOM Nr 13, mur., l.30-te XX.
282. DOM Nr 14, mur., l.30-te XX.
283. DOM Nr 18, mur., l.30-te XX.
ul. Targowa
284. DOM Nr 1, mur., 2 poł. XIX.
285. DOM Nr 3, mur., 2 poł. XIX.
ul. Towarowa
286. DOM Nr 1, mur., 2 poł. XIX.
287. DOM Nr 2, mur., k. XIX.
288. DOM Nr 5, mur., 2 poł. XIX.
ul. Wawrzyniaka
289. DOM Nr 1, mur., pocz. XX.
290. DOM Nr 3, mur., pocz. XX.
291. DOM Nr 4, mur., poł. XIX. – przebudowany
292. DOM Nr 5, mur./szach., pocz. XX.
293. DOM Nr 6, mur., XIX/XX.
294. DOM Nr 8, mur., 2 poł. XIX, przebud.
295. DOM Nr 10, mur., pocz. XX.
296. DOM Nr 11, mur., k. XIX, przebud.
297. DOM Nr 12, mur., pocz. XX.
298. DOM Nr 13, mur., pocz. XX, przebud.
ul. Wojska Polskiego
299. DOM Nr 1, mur., k. XIX.
300. DOM Nr 1a, mur., pocz. XX.
301. DOM Nr 2, mur., pocz. XX.
302. DOM Nr 2a, ob. Muzeum Ziemi Złotowskiej,
szach., 1 poł. XIX.
303. DOM Nr 3, mur., k. XIX.
304. DOM Nr 4, mur., k. XIX, przebud.
305. DOM Nr 5, mur., k. XIX, przebud.
306. DOM Nr 9, mur., k. XIX, przebud.
307. DOM Nr 10, mur., l.30-te XX.
308. DOM Nr 15, mur., 1 ćw. XX.
309. BUD.GOSP. Nr 16, mur., 2 poł. XIX.
310. DOM Nr 17, mur., 1 ćw. XX.
311. DOM Nr 18, mur., 2 poł. XIX.
312. DOM Nr 29, mur., 1 ćw. XX.
313. DOM Nr 30, mur., 2 poł. XIX.
Plac Wolności
314. dawne PRZEDSZKOLE, mur./drewno, pocz.
XX.
ul. Zielna
315. DOM Nr 1, mur., pocz. XX.
316. DOM Nr 2, mur., l.20-te XX.
317. DOM Nr 3, mur., 1 ćw. XX.
ul. Zamkowa
318. DOM Nr 2, mur. k. XIX w.

3.3. Zespoły najcenniejszych zabytków rucho-
mych na terenie miasta Złotowa (wpisane do reje-
stru zabytków – wykaz zespołów zabytków rucho-
mych).

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. WNIĘBOWZIĘCIA
NMP

Wyposażenie kościoła wpisane do rejestru zabyt-
ków pod numerem 64 B decyzją z dnia 12.02.1971
r., w większości barokowe, obejmuje m.in.: ołta-
rze wraz z rzeźbami i obrazami (ołtarz główny oraz

cztery ołtarze boczne: p.w. św. Andrzeja, p.w. św.
Piotra, p.w. św. Anny, p.w. Matki Boskiej), ambo-
nę, chrzcielnicę, grupę rzeźbiarską – Ukrzyżowanie
na belce tęczowej, sarkofag Zygmunta Aleksandra
Grudzińskiego, ławy kolatorskie.

Pozostałe elementy zabytkowego wystroju koś-
cioła ujęte są w wojewódzkiej ewidencji zabytków
m.in.: zespół malowideł ściennych w prezbiterium,
nawie oraz kaplicach bocznych wykonanych w la-
tach 60-tych XX w.

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. św. ROCHA

Wyposażenie kościoła wpisane do rejestru za-
bytków pod numerem 84/Wlkp/B decyzją z dnia
20.04.2006 r., stanowi w większości neogotycki,
kompletnie zachowany zespół obejmujący m.in.:
ołtarz główny wraz z rzeźbami, ołtarze boczne z
obrazami: p.w. MB Niepokalanie Poczętej oraz p.w.
św. Józefa, prospekt organowy, komplet ławek,
polichromie ornamentalne w prezbiterium i nawie,
zespół witraży, posadzki, a także kapliczkę z rzeźbą
św. Rocha usytuowaną na zewnątrz kościoła.

- BUDYNEK STAROSTWA POWIATOWEGO przy
Al. Piasta 32

Zespół witraży stanowiący wystrój Starostwa Po-
wiatowego, wpisany jest do rejestru zabytków pod
numerem 104/Wlkp/B decyzją z dnia 17.09.2007 r.
Przedmiotowe witraże pochodzą z 1911 r. i zostały
wykonane w stylu secesyjnym.

3.4. Krajobraz kulturowy (obszarowe wpisy do
rejestru zabytków, parki kulturowe, parki krajobra-
zowe – wykaz).

Krajobraz kulturowy to przestrzeń historycznie
ukształtowana w wyniku działalności człowieka,
zawierająca wytwory cywilizacji oraz elementy
przyrodnicze (art. 3, pkt. 14 ustawy o ochronie
zabytków i opiece nad zabytkami). W celu jego
ochrony oraz zachowania wyróżniających się kra-
jobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi cha-
rakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowla-
nej i osadniczej cytowana wyżej ustawa przewiduje
ochronę poprzez wpis do rejestru zabytków cen-
nych kulturowo struktur przestrzennych – układów
urbanistycznych i ruralistycznych oraz krajobrazów
kulturowych (art. 6 ust. 1, pkt. 1 lit. a i b). Ochrona
krajobrazu kulturowego powinna być komplemen-
tarna dla form ochronnych krajobrazu przyrodni-
czego wynikających ze stosownych przepisów o
ochronie przyrody.

Obszar miasta Złotowa posiada w swoich gra-
nicach terytorialnych obszar zabytkowego za-
łożenia urbanistycznego wpisanego do rejestru za-
bytków pod numerem A – 61/505 decyzją z dnia
25.11.1965 r. Wpis ten obejmuje półwysep zamko-
wy następnie obszar miasta lokacyjnego oraz tzw.
„Nowe Miasto”. Granicę tego wpisu od zachodu
stanowi brzeg Jeziora Miejskiego od północy rzeka

Głomia oraz brzeg Jeziora Baba a od wschodu ulica Mickiewicza. Granice te łączy się tworząc trójkątny układ przestrzenny historycznego miasta i przedstawione są na załączniku graficznym do niniejszego programu.

Cennym pod względem kulturowym jak i krajobrazowym jest tzw. „Zwierzyniec” – kompleks leśny o powierzchni ponad 100 ha w południowo-zachodniej części miasta, w sąsiedztwie Jeziora Miejskiego i Zaleskiego stanowiący pozostałość po dawnej puszczy, jaka pokrywała obszar dzisiejszego Złotowa we wczesnym średniowieczu. Drzewostan składa się z kilku gatunków drzew liściastych w wieku od 110 do 190 lat nie wliczając w to pomników przyrody. Park ten został zagospodarowany w 1822 r. przez pruskiego architekta krajobrazu Petera Josepha Leného (jest on m.in. autorem tzw. ośmiornicy, 8 dróg wychodzących z centralnie umiejscowionej polany). Zwierzyniec stanowił wówczas ogrodzony teren łowiecki należący do właścicieli Złotowa, cesarskiego rodu Hohenzollernów i tworzył jedno założenie krajobrazowe z parkiem pałacowym. Dopiero w latach 60 lub 70 XIX wieku las udostępniono mieszkańcom miasta, a znajdująca się tam zagrodę danieli przeniesiono do Kujanu. W 1976 roku w obrębie Zwierzynca wybudowano amfiteatr, znajduje się tu również nowoczesny gmach nadleśnictwa. W 2002 roku

otwarto tu Ośrodek Edukacji Leśnej i Ekologicznej „Zwierzyniec” wraz z zieloną klasą, w ramach którego powstała zagroda dla zwierząt o powierzchni 4 ha w której żyją dziki, daniela i muflony, a także stacja meteorologiczna, woliera i arboretum.

3.5. Zabytki archeologiczne.

3.5.1. Wykaz stanowisk archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków.

Zabytek archeologiczny, to zabytek nieruchomy, będący powierzchnią, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów lub zabytek ruchomy, będący tym wytworem (art. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

Zabytki archeologiczne są częścią dziedzictwa kulturowego. Na zasób zabytków archeologicznych składają się zarówno tzw. stanowiska archeologiczne – warstwy kulturowe i obiekty archeologiczne, jak i ruchome zabytki z nich pochodzące i skarby. Europejska konwencja o ochronie archeologicznego dziedzictwa kulturowego uznaje je jako źródło „zbiorowej pamięci europejskiej i instrument dla badań historycznych i naukowych”.

Na terenie miasta Złotów znajduje się 1 stanowisko archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

MIEJSCOWOŚĆ	OBSZAR AZP	OBIEKT	Nr rejestru
Złotów, stan. 1	32-29/3	grodzisko	251/Wlkp/C

Wczesnośredniowieczny gród obronny zlokalizowany był na terenie dawnej „Wyspy Zamkowej” – obecnym półwyspie, przy południowym brzegu jeziora Zaleskiego, na zachód od kościoła. Gród ten funkcjonował od VIII do około 2 połowy XIII wieku, a następnie uległ spaleni. Występuje tutaj warstwa kulturowa z materiałem archeologicznym, datowanym na okres wczesnośredniowieczny i średniowieczny.

3.5.2. Wykaz stanowisk o własnej formie krajobrazowej.

Stanowisko, Złotów, stan. 1 nie posiada formy krajobrazowej, ponieważ zostało zniwelowane i nie wyróżnia się obecnie na powierzchni.

3.5.3. Zestawienie liczbowe zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych łącznie z ich funkcją oraz krótką analizą chronologiczną (opis koncentracji stanowisk archeologicznych – uwarunkowania fizjograficzne).

Podstawową i wiodącą metodą ewidencjonowania stanowisk archeologicznych jest ogólnopolski program badawczo – konserwatorski Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP). Systematyzuje dotychczasowy zasób wiedzy o rozpoznaniu archeologicznym terenu, poprzez obserwację archeologiczną terenu oraz uwzględnianie informacji zawartych w archiwach, zbiorach muzealnych, instytucjach i publikacjach. Należy jednak pamiętać, że zbiór dokumentacji AZP, reprezentujący ewidencję zasobów archeologicznych, jest otwarty i ciągle uzupełniany w procesie archeologicznego rozpoznania terenu. Do zbioru włączane są informacje o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, a także wszystkie bieżące informacje weryfikujące lub uzupełniające dotychczasowe dane. W ten sposób dokumentacja stanowisk archeologicznych utworzona metodą AZP jest źródłem najbardziej aktualnej wiedzy o terenie.

PONIŻSZA TABELA PREZENTUJE ZASOBY ARCHEOLOGICZNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO NA TERENIE MIASTA ZŁOTÓW

12. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE	ilość ogółem		Wpisanych do rejestru
a) grodziska	1	x	1
b) osady	9	x	
c) cmentarzyska	1	x	
d) inne		x	

Miasto Złotów znajduje się w centralnym pasie łąk i rozlewisk rzeki Głomii wraz z jej dopływami, których zlewiskiem są jeziora polodowcowe Baba, Miejskie, Proboszczowskie, Burmistrzowskie, otaczające Złotów od zachodu, północy i wschodu. Był to teren atrakcyjny dla osadnictwa w pradziejach - koncentrującego się głównie w pobliżu jezior i cieków wodnych oraz we wczesnym średniowieczu.

Dotychczasowe badania archeologiczne na terenie miasta Złotowa świadczą o ciągłości osadniczej tej ziemi. Najwcześniejsze osadnictwo w Złotowie i najbliższej okolicy związane jest z środkową epoką kamienia – mezolitem (od około 6000 do około 3000 lat p.n.e.) oraz z młodszą epoką kamienia - neolitem. Z okresu tego pochodzą zabytki należące do ludności zasiedlającej te tereny od 4200 do 2500 lat p.n.e. Szczególnie intensywne osadnictwo w rejonie Złotowa obserwujemy w okresie trwania ludności kultury łużyckiej i pomorskiej (1200-400 lat p.n.e.). Potwierdzone badaniami archeologicznymi pozostałości osadnictwa wcześniejszego stanowiły w przeszłości punkt wyjściowy do wykształcenia na tym terenie osadnictwa wczesnośredniowiecznego. Koncentracja stanowisk archeologicznych świadczy, że Złotów już we wczesnym średniowieczu stanowił centrum dużego zespołu osadniczego.

Badania wykopaliskowe na tych obiektach dostarczyły niezwykle istotnych materiałów do znajomości początków Złotowa i jego średniowiecznej rozbudowy. Osady o dużym rozrzucie materiału zabytkowego datowanego na wczesne średniowiecze z częstą obecnością widocznych śladów palenisk i warstwy kulturowej, rozrzucone są wzdłuż obydwu brzegów jeziora Zaleskiego. Zapewne bezpośrednią przyczyną tak dużego nasycenia terenów materiałami wczesnośredniowiecznymi było uformowanie się i rozwój rodu wczesnośredniowiecznego (stan. 3). Badania weryfikacyjno – sondażowe na stanowiskach archeologicznych położonych nad jeziorami Miejskim i Baba, doprowadziły do uzyskania cennych materiałów źródłowych z młodszej epoki

kamienia, wczesnego i późnego okresu lateńskiego oraz okresu wczesnośredniowiecznego.

Przed założeniem miasta średniowiecznego na terenie dawnej „Wyspy Zamkowej” – obecnym półwyspie, zlokalizowany był wczesnośredniowieczny gród obronny opisany w punkcie 3. „Zasoby dziedzictwa i krajobrazu kulturowego miasta Złotowa” niniejszego opracowania.

W latach 1974, 1976-1977 na terenie „ Wyspy Zamkowej ” - obecnego półwyspu podjęto ratownicze archeologiczno - architektoniczne badania wykopaliskowe. Badania pozwoliły zlokalizować gród wczesnośredniowieczny datowany na okres od VIII do około 2 połowy XIII wieku oraz osadnictwo związane z XVII-wiecznym zamkiem.

W latach 2007- 2008 kontynuowano badania wykopaliskowe na tym stanowisku, które poprzedzone zostały badaniami geofizycznymi w celu rozpoznania pozostałości zamku znajdujących się pod powierzchnią ziemi. W wyniku badań natrafiono na solidny mur fundamentowy, prawdopodobnie północnego zewnętrznego skrzydła zamku, zbudowany z dużych obrobionych głazów kamiennych i cegły gotyckiej. Całość kamienno – ceglanej konstrukcji budowli zamkowej posadowiona była na skrzyniach zbudowanych z obustronnie ciosanych belek i pionowych bali wbitych w grunt w celu umocnienia podłoża, tworząc prostokąty o wymiarach 2,20 m na 1,40 m. Skrzynie wypełnione były dodatkowo gruzem ceglany i kamieniami polnymi. Fundamenty zamku zostały doszczętnie rozebrane, tylko w niektórych miejscach uchwycono ich pozostałości w postaci głazów kamiennych.

4. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego.

4.1. Stan zachowania i obszary największego zagrożenia zabytków

4.1.1. Stan zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

ULICA	OBIEKT	STAN ZACHOWANIA
Ks. dr B. Domańskiego 5	Dom Polski	5
Dwór Złotowski 11	Dom mieszkalny pracowników folwarcznych	3
Zespół pałacowo-parkowy	Pałac	4
	Park	4
Kościelna 2b	Spichlerz	2/3
Kościelna 3	Dom	4
Kościelna 5	Dom	4
pl. Kościuszki	Kościół p.w. św. Stanisława Kostki	4
Obrońców Warszawy 31	Dom	4
Panny Marii 13	Kościół p.w. Wniebowzięcia NMP	4
Paderewskiego 13/14	Spichlerz	2/3
al. Piasta 32	Starostwo Powiatowe	5
ul. Staszica	Zespół kościoła p.w. św. Rocha	4
	kościół p.w. św. Rocha cmentarz katolicki	4
Wojska Polskiego 2a	Dom, ob. Muzeum Złotowskie	4
Wodociągowa 1	Zespół zakładu wodociągowego:	
	wieża ciśnień	3
	stacja wodociągowa	3
	budynek mieszkalny	3

LEGENDA:

1. Bardzo zły
2. Zły
3. Dostateczny
4. Dobry
5. Bardzo dobry

- Kościół rzymsko-katolicki p. w. Wniebowzięcia NMP wzniesiony w latach 1661 - '64 znajduje się w stanie dobrym. W latach 1964-'65 trwały prace renowacyjne obejmujące tynkowanie i odnowienie wnętrza. Prezbiterium, obie kaplice i nawę pokryto barwną polichromią figuralną wykonana w technice freskowej przez Annę i Leonarda Torwirtów z Torunia. Prawdopodobnie również wówczas zlikwidowano schody wejściowe na chór w północno-zachodnim narożniku nawy i zamontowano metalowe schody kręcone po stronie południowej. Ponadto zainstalowano ogrzewanie. Od roku 2001 trwa osuszanie ścian poprzez skucie opaski betonowej wokół kościoła oraz wymianę skorodowanego od wilgoci i wysoleń tynku w partii cokołowej na tynk renowacyjny i wapienny. Wnętrze kościoła jest w stanie dobrym. W roku 2004 przeprowadzono prace renowacyjne krypty kościoła. W roku 2009 zaplanowano wymianę okien w nawie kościoła. Nowe okna wykonane zostaną z drewna dębowego z zachowaniem historycznych wymiarów i podziałów i poprzez zastosowanie nowego oszklenia nawiązującego do poprzedniego. Możliwe do powtórnego wykorzystania szybki zostaną oczyszczone i wmontowane w okna w dalszym etapie remontu. Na prace te udzielona została dotacja z budżetu Gminy Miasta Złotowa w wysokości 40.000,00 zł.

- Kościół ewangelicki ob. Rzymsko-katolicki filial-

ny p.w. św. Stanisława Kostki usytuowany na Placu Kościuszki wzniesiony został w latach 1829-1831. Ogólnie stan techniczny budynku dobry. W roku 1957 przeprowadzono remont wnętrza świątyni z malowaniem oraz odnowieniem ławek. Dwa lata później wymieniono schody prowadzące na emporę muzyczną. W roku 1973 odbył się remont kapitalny wieży dachowej, pokrycia dachu oraz wnętrza. Remont wnętrza polegał na obiciu płytami sufitu, usunięciu części empor, zamowaniu zewnętrznych drzwi do zakrystii, przebudowie prezbiterium i założeniu nowej instalacji elektrycznej i grzewczej. W roku 1981 położono posadzkę lastriko, podwyższono prezbiterium i wyłożono je płytami kamiennymi. Następnie w latach 1982-'84 zamontowano nową nastawę ołtarzową, wykonano dekoracyjne przeszklenia okien z warsztatu „Powalisz” z Poznania. W roku 1990 położono nową dachówkę karpiówkę. W latach 1992-'93 przeprowadzono remont instrumentu organowego.

- Kościół p.w. św. Rocha wzniesiony z cegły w roku 1904 jako kaplica cmentarna, obsługująca otaczający go cmentarz katolicki. Obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym. Od roku 2006 przeprowadzono remont kościoła polegający na naprawie i uzupełnieniu pokrycia dachowego wraz z opierzeniami, wykonanie izolacji ścian i systemu odwadniającego, ponadto zmontowano ogrzewanie podławkowe. Na prace te udzielona została dotacja z budżetu Gminy Miasta Złotowa w wysokości 20.000,00 zł w roku 2006, 30.000,00 zł w roku 2008 oraz 20.000,00 zł w roku 2009. We wnętrzu kościoła dokonano także prac renowacyjno – konserwatorskich polichromii, o których mowa w punk-

cie dotyczącym zachowania zabytków ruchomych.
- Zespół pałacowo-parkowy przy ul. Jastrowskiej 14 (dawniej Plac Zamkowy) składa się z pałacu i parku.

Pałac wzniesiony ok. 1800 r. przekształcony podczas licznych przebudów we wnętrzu utracił swój zabytkowy układ wnętrz. Po 1945 r. kompleks zabudowań kilkakrotnie zmieniał funkcję. Do końca lat 60-tych XX wieku był siedzibą Technikum Rolniczego wraz z internatem, następnie Zespołu Opieki Zdrowotnej, po 1977 r. siedzibą Nadleśnictwa Złotów. Od roku 2002 jest własnością prywatną i wydzielono w nim kilka lokali mieszkalnych. W roku 1977 po objęciu pałacu przez nadleśnictwo Złotów przeprowadzono generalny remont z częściową przebudową układu pomieszczeń. W latach 90-tych XX wieku założono nowe posadzki, tynki wewnętrzne, stolarkę okienną oraz odbudowano atykę w wieży. Po przejściu pałacu w ręce prywatne przeprowadzono prace remontowe lokali mieszkalnych. Fasada obiektu łącznie z wieżą wykazuje w partii przyziemia zawilgocenia i łuszczący się tynk, który nieudolnie naprawiano zaprawą cementową. Niezbędne jest opracowanie przez właścicieli programu użytkowego tego obiektu zmierzające do docelowego zagospodarowania go w sposób umożliwiający wyeksponowanie jego walorów historyczno - architektonicznych.

Park pałacowy założony został w wieku XVIII i przekształcony w I połowie XIX wieku w stylu krajobrazowym. Występuje w nim liczny starodrzew. Park uporządkowany, na bieżąco pielęgnowany znajduje się w stanie dobrym

- Starostwo Powiatowe usytuowane przy Al. Piasta 32 wzniesiono w 1911 r. Budynek znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym. Po ponownym przejściu go i utworzeniu w nim siedziby Starostwa Powiatowego w Złotowie w roku 2006 dokonano generalnego remontu budynku polegającego na wymianie pokrycia dachowego na nową dachówkę zakładkową, remoncie elewacji polegającym na naprawie uszkodzonych tynków i pomalowaniu ich farbami silikatowymi, remoncie pomieszczeń z oczyszczeniem stolarek okiennych i drzwiowych i uzupełnieniu brakujących na wzór historyczny, remoncie posadzek, częściowym położeniu nowych, remoncie schodów i balustrad. Ponadto konserwacji poddane zostały zabytkowe witraże - szczególnie w punkcie dotyczących zachowania zabytków ruchomych niniejszego opracowania.

- Dom Polski usytuowany przy ul. Domańskiego wzniesiony został w latach 1906-'07 jako budynek mieszkalny. Budynek znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym. Po przejściu go przez Gminę Miasto Złotów został przeprowadzony generalny remont obiektu polegający na wymianie zdegradowanego pokrycia dachowego, wymianie stolarek okiennych i drzwiowych naprawie elewacji oraz adaptacji pomieszczeń do nowej funkcji hotelowo - gastronomicznej oraz siedziby stowarzyszeń.

- Dom szachulcowy - szczytowy, ob. Muzeum Ziemi Złotowskiej usytuowany przy ul. Wojska Polskiego 2a prawdopodobnie w 1 poł. XVIII wieku. Obiekt użytkowany jako muzeum znajduje się w dobrym stanie technicznym, jest na bieżąco remontowany i konserwowany. W latach 1964-'66 przeprowadzono pełną konserwację i adaptację domu na Muzeum Ziemi Złotowskiej. Zrezygnowano z koncepcji pełnej rekonstrukcji stanu pierwotnego za wyjątkiem wyglądu zewnętrznego elewacji szczytowych, które zachowały wiele pierwotnych elementów. We wnętrzu nawiązano do stanu po pierwszej przebudowie, która miała miejsce ok. 1833 r., co nie naruszyło zachowanej struktury obiektu. Oficynę pozostawiono w pierwotnej formie szkieletowo - murowanej. Przy wymianie i uzupełnieniu szkieletu wzorowano się na przykładach pierwotnej ciesiołki i sposobie konstrukcji elementów. Na poddaszu wykonano drugą kondygnację użytkową, co pociągnęło za sobą rozbudowę komunikacji pionowej wraz z podniesieniem dachu w celu wprowadzenia klatki schodowej. W latach 2006-2008 w obiekcie przeprowadzono prace osuszające piwnice, częściowo wymiano i zaizolowano podłóg, dokonano remontu stolarek okiennych i elewacji.

- Dom szachulcowy - szczytowy, ul. Kościelna 3 wzniesiony prawdopodobnie na przełomie XVIII i XIX wieku został rozebrany w roku 1983 do fundamentów i „odbudowany” z zachowaniem jedynie wizerunku frontowej ściany szczytowej. Stan techniczny budynku jako mieszkalnego ocenia się na dobry.

- Dom szachulcowy - szczytowy, ul. Kościelna 5 wzniesiony w 1 połowie XIX w. był przebudowywany w latach 20-tych XX wieku. W roku 1982 został rozebrany do fundamentów i „odbudowany” z zachowaniem jedynie ogólnego wizerunku frontowej ściany szczytowej. Stan techniczny budynku jako mieszkalnego ocenia się na dobry.

- Dom szachulcowy - kalenicowy, ul. Obrońców Warszawy 31 wzniesiony w konstrukcji szachulcowej w roku 1829. Ze względu na znaczną dekapitalizację budynek został rozebrany do fundamentów i „odbudowany” od nowa. Prace zakończono w roku 1990, obecnie posiada jedynie imitację konstrukcji ryglowej na wszystkich elewacjach. Stan techniczny budynku jako mieszkalnego ocenia się na dobry.

- Dom w zespole folwarcznym, ul. Dwór Złotowski 11 wzniesiony w 1881 r. na terenie założenia folwarcznego z końca XIX wieku w konstrukcji szachulcowej dla pracowników folwarcznych. W roku 1965 ze względu na zły stan techniczny ścian ryglowych podmurowano je ceglami. W latach 70-tych XX wieku zostało wymienione pokrycie dachowe z ceramicznej dachówki karpiówki na płyty cementowo - azbestowe. W latach 80-tych XX w. została dobudowana przybudówka w północno - wschodniej części budynku, a w roku 2002 w tylnej elewacji wstawiono cztery nowe okna nie odzwierciedlające historycznych wymiarów i podziałów. Stan

techniczny budynku ocenia się jako dostateczny.

- Zespół Zakładu Wodociągów, ul. Wodociągowa 1 z charakterystyczną wieżą ciśnień pochodzący z 1912 roku, w którym to zachowało się pierwotne wyposażenie Stacji Uzdatniania Wody. Obiekt poprawnie użytkowany na bieżąco remontowany znajduje się w dostatecznym stanie technicznym.

- Spichlerz kamienny, ul. Paderewskiego 13/14 powstał prawdopodobnie w 1780 r. W roku 1963 obiekt posiadał swą pierwotną formę z wysokim dachem dwuspadowym oraz drzwiami na poddaszu w południowym szczycie obiektu. Obecnie budynek po przeprowadzonej przebudowie polegającej na zamurowaniu otworów okiennych i drzwiowych oraz wymianie konstrukcji dachu poprzez jego obniżenie i zmianie kąta nachylenia połączy dachowych oraz wymianie pokrycia dachowego z dachówki karpieńki na płyty cementowo-azbestowe. Ściany obwodowe spichlerza zostały ściągnięte za pomocą prętów połączonych śrubami rzymskimi. W pomieszczeniu zachodnim pęknięcia podłużne na sklepieniu kolebkowym oraz spękania ściany północnej tego pomieszczenia. Obiekt nieużytkowany.

- Spichlerz szachulcowy, ul. Kościelna 2b powstał prawdopodobnie pod koniec XIX wieku z przeznaczeniem na magazyn zbożowy. W latach 90-tych XX wieku obecny właściciel przeprowadził remont spichlerza polegający na wymianie pokrycia dachowego i uzupełnieniu elementów konstrukcyjnych wewnątrz obiektu. Obecnie w złym stanie technicznym wymagającym prac remontowych znajduje się szczytowa ściana zachodnia, gdzie oprócz dużego zużycia elementów konstrukcyjnych występują liczne ubytki cegieł w wypełnieniach międzyrygłowych.

Wszystkie prace przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków wymagają pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków po uprzednim uzgodnieniu ich zakresu w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Poznaniu – Delegatura w Pile.

4.1.2. Stan zachowania zabytków ruchomych.

a) wpisanych do rejestru zabytków

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. WNIEBOWZIĘCIA NMP

Stan zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków jest ogólnie dobry. W latach 1997-1998 przeprowadzono prace konserwatorskie przy sarkofagu Zygmunta Aleksandra Grudzińskiego. W ramach sukcesywnie prowadzonej, kompleksowej renowacji elementów wystroju kościoła w latach 2005-2008 poddano konserwacji chrzcielnicę, ambonę, ołtarze boczne i grupę rzeźbiarską – Ukrzyżowanie. Prace przy ambonie oraz ołtarzach bocznych: św. Andrzeja, św. Piotra, Matki Boskiej były dofinansowane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Ponadto prace przy ołtarzu bocznym p.w. św. Anny oraz przy grupie

rzeźbiarskiej Ukrzyżowania na belce tęczowej, przy ambonie, oraz przy ołtarzu bocznym p.w. św. Piotra były dofinansowane z budżetu Gminy Miasta Złotowa. Obecnie przeprowadzenia prac konserwatorskich wymaga ołtarz główny oraz ławy kolatorskie.

- KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. św. ROCHA

Stan zachowania obiektów wpisanych do rejestru zabytków jest ogólnie dobry. W latach 2002-2004 poddano konserwacji ołtarze. W latach 2006-2007 przeprowadzono prace konserwatorsko – restauratorskie mające na celu przywrócenie pierwotnej dekoracji malarskiej wnętrza kościoła. Część przedmiotowych prac obejmująca konserwację polichromii w nawie była dofinansowana przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków a część z budżetu Gminy Miasta Złotowa. W ramach dalszych działań zmierzających do odtworzenia dawnego wyglądu całego zespołu wystroju i wyposażenia kościoła wskazana jest renowacja ławek.

- BUDYNEK STAROSTWA POWIATOWEGO przy Al. Piasta 32

Część witraży wpisanych do rejestru zabytków (trzy witraże z sali posiedzeń oraz witraż w nadświetlu drzwi głównych) poddano konserwacji w 2006 r. W 2009 r. zostało wydane pozwolenie Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na przeprowadzenie prac przy pozostałych witrażach. Prace te są w trakcie realizacji.

b) ujętych w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

- KOŚCIÓŁ p.w. św. STANISŁAWA KOSTKI

Wyposażenie kościoła stanowi: prospekt organowy, zespół obrazów przedstawiających Drogę Krzyżową oraz dzwony. Stan zachowania przedmiotowego wyposażenia jest ogólnie dostateczny.

- BUDYNEK URZĘDU MIEJSKIEGO przy Al. Piasta 1 witraż z przedstawieniem personifikacji rzemiosła wykonany w 1913 r. Stan zachowania witraża dobry po przeprowadzonej konserwacji

- CMENTARZ KATOLICKI PRZY KOŚCIELE p.w. św. ROCHA

- drewniana płaskorzeźba z przedstawieniem Najświętszego Serca Pana Jezusa na grobie Marii Gollnick, wykonana ok. 1931 r., stan dostateczny

- kapliczka słupowa u zbiegu ulic Domańskiego i Łowieckiej, neogotycka, murowana z cegły, stan dostateczny.

4.1.3. Stan zachowania dziedzictwa archeologicznego oraz istotne zagrożenia dla zabytków archeologicznych

Stanowiska archeologiczne nie wpisane do rejestru zabytków, ujawnione głównie podczas badań AZP, stanowią podstawową i najliczniejszą grupę, która składa się na archeologiczne dziedzictwo kulturowe. Najlepiej zachowane są stanowiska archeologiczne położone na nieużytkach, terenach niezabudowanych oraz terenach zalesionych.

W myśl art. 6 pkt 3 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568) wszystkie zabytki archeolo-

giczne – bez względu na stan zachowania podlegają ochronie i opiece.

Aktualnie zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych są inwestycje budowlane i przemysłowe, nielegalna eksploatacja piaszczyk i żwirowni. Istotne zagrożenie dla zachowania substancji zabytkowej stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w obrębie pól uprawnych stanowi głąboka orka. Niektóre zagrożenia pojawiły się w ciągu ostatnich lat, jak na przykład działalność tzw. poszukiwaczy skarbów z wykrywaczami metali, których rozmiarów nie potrafimy ocenić. Działalność ta szczególnie zagraża cmentarzyskom zlokalizowanym na terenie gminy. Wiele zagrożeń wynika z przyspieszonego rozwoju gospodarczego – jak już wspomniano użycie ciężkiego sprzętu w rolnictwie, rozwój budownictwa na obrzeżach miast, budowa dróg. A zatem podstawowym zagrożeniem dla stanowisk archeologicznych oraz nawarstwień kulturowych są wszelkie inwestycje związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, które wymagają prowadzenia prac ziemno-budowlanych.

Szczególną ochroną należy objąć pradziejowe, średniowieczne i nowożytnie nawarstwienia kulturowe w obrębie urbanistycznego założenia miasta Złotowa.

Aby zapobiec zniszczeniu stanowisk archeologicznych, prace ziemne prowadzone w strefie ochrony stanowisk archeologicznych wymagają prowadzenia prac archeologicznych w zakresie uzgodnionym z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Jest to szczególnie ważne podczas szerokopłaszczyznowych prac ziemnych, w bezpowrotny sposób niszczą substancję zabytkową i obiekty archeologiczne.

Przebudowa układu urbanistycznego, założeń pałacowo-parkowych prowadzi często do naruszenia średniowiecznych i nowożytnych nawarstwień kulturowych. W związku z tym wszystkie prace ziemne wymagają jednoczesnego prowadzenia badań archeologicznych. Wyniki badań często stanowią jedyną dokumentację następujących po sobie epizodów osadniczych na tym terenie. Pozwalają skorygować, uszczegółowić i potwierdzić dane ze źródeł pisanych. Pozyskany w trakcie badań materiał ruchomy umożliwia uzupełnienie danych o kulturze materialnej mieszkańców.

Zagrożeniem dla dziedzictwa archeologicznego jest też rozwój turystyki zwłaszcza nad jeziorami w Złotowie i w obszarach leśnych. Tereny te atrakcyjne pod względem rekreacyjnym obecnie, często były również okupowane przez ludzi w pradziejach i wczesnym średniowieczu. Dostęp do wody, który stanowił podstawę egzystencji osadniczej umożliwiał tworzenie niezwykle licznych osad o metryce sięgającej od epoki kamienia po czasy nowożytne.

Rozwój przemysłu, turystyki, budownictwa mieszkaniowego, może stanowić istotne zagrożenie dla zabytków archeologicznych, dlatego ważne jest wypełnianie przez inwestorów wymogów konser-

watorskich określonych przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.1.4. Obszary największego zagrożenia dla zabytków w gminie.

a) nieruchomości

Znacznym zagrożeniem dla miasta Złotowa dotyczącym układu i wnętrza urbanistycznego miasta wpisanego do rejestru zabytków jak również innych zabytkowych ulic nie objętych tym wpisem, jest degradacja zabytkowej substancji spowodowana wymogami współczesnej cywilizacji. Wymiana historycznej tkanki budynków w postaci oryginalnych drewnianych stolarek okiennych i drzwiowych, ceramicznego pokrycia dachowego, a także pozbawianie budynków ich pierwotnych dekoracji architektonicznych negatywnie wpływa nie tylko na same obiekty, ale także na zabytkowe wnętrza miasta. Zagrożenia te związane są nie tylko z wymianą stolarek okiennych i drzwiowych, ale także powiązane niejednokrotnie z powiększeniami otworów okiennych bądź ich zamurowaniami zniekształcając w ten sposób zabytkowy wizerunek zabudowy.

Jak wprowadzanie na obszarze założenia urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków zabudowy mieszkalnej nie stanowi zagrożenia dla historycznego układu przestrzennego gdyż każdorazowa jest uzgadnianie z WUOZ, tak dużym zagrożeniem dla wnętrza urbanistycznego jest wypadanie gospodarczej zabudowy zlokalizowanej na zapleczach działek kształtującej także charakterystyczny dla miasta układ.

b) archeologicznych

ul. Witosa - część:

- zmiana nawierzchni gruntowej na bitumiczną,
- rozbudowa kanalizacji deszczowej

ul. Spichrzowa - I etap:

- zmiana nawierzchni brukowej jezdni na nawierzchnię z „Starodruku”,
- przebrukowanie poboczy.

ul. Pasterska:

- naprawa nawierzchni jezdni brukowej z nieznacznym uzupełnieniem kostką „Starodruk”

ul. Wawrzyniaka:

- zmiana nawierzchni chodników z płyt betonowych na kostkę betonową.

ul. Wioślarska:

- przebudowa ulicy,
- budowa kolektora sanitarnego wraz z przepompownią.

ul. Leśna:

- zmiana nawierzchni gruntowej na bitumiczną w części ulicy.

ul. Sienkiewicza - przebudowa:

- zmiana nawierzchni jezdni, chodników i dotychczasowych parkingów,
- rozbudowa kanalizacji deszczowej,
- przebudowa linii energetycznej i oświetlenia drogowego.

Inwestycje planowane do wykonania w roku 2010:

ul. Podolska:

- naprawa nawierzchni brukowej jezdni
- przebrukowanie poboczy,
- likwidacja linii energetycznej napowietrznej,
- przebudowa oświetlenia drogowego.

ul. Dwór Złotowski:

- zmiana nawierzchni jezdni z gruntowej na bitumiczną,
- zmiana nawierzchni chodników z płyty betonowych na kostkę betonową,
- rozbudowa kanalizacji deszczowej.

ul. Wielatowska - budowa nowego odcinka i przebudowa istniejącego:

- wykonanie nawierzchni bitumicznej jezdni,
- budowa chodników i ścieżki rowerowej,
- budowa parkingów,
- rozbudowa kanalizacji deszczowej,
- rozbudowa oświetlenia drogowego,
- przebudowa skrzyżowania z ul. Leśną z tradycyjnego na rondo.

ul. ks. dr B. Domańskiego i Chojnicka:

- zmiana nawierzchni jezdni na bitumiczną,
- zmiana nawierzchni chodników z płyt betonowych na kostkę betonową,
- budowa nowego chodnika, parkingów, zatok autobusowych,
- przebudowa linii energetycznej,
- wymiana oświetlenia drogowego,
- rozbudowa kanalizacji deszczowej.

ul. Spichrzowa - II etap:

- zmiana nawierzchni jezdni z brukowej na „Starodruk”,
- przebrukowanie poboczy,
- likwidacja energetycznej linii napowietrznej,
- przebudowa oświetlenia drogowego.
- budowa ulic osiedla Zamkowa,
- Budowa ulic osiedla Chojnicka II.
- adaptacja spichlerza do celów promocyjnych miasta.
- zagospodarowanie terenów wokół jeziora Miejskiego i Zaleskiego:
- wykonanie zjazdów ze Starego Miasta do ciągu pieszo-rowerowego
- przeniesienie zagrody krajeńskiej.
- budowa budynku usługowo-mieszkalnego przy ulicy Wojska Polskiego 30.
- budowa oświetlenia parkowego terenu zielonego między ulicą Hubego i Promykową.
- rozbudowa krytego basenu.

4.2. Uwarunkowania wynikające ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa (wynikająca ze studium ochrona zabytków nieruchomych i dziedzictwa archeologicznego).

W rozdziale II w punkcie 4 zawarto szczegółowy rys historyczny miasta Złotowa.

W kolejnym punkcie 5 „Krajobraz kulturowy i dziedzictwo historyczne” wymieniono obiekty wpisane do rejestru zabytków jak również zamieszczono wy-

kaz obiektów nieruchomych ujętych w ewidencji WUOZ na terenie miasta Złotowa.

Ponadto wymieniono strefy ochrony konserwatorskiej występujące na terenie miasta:

„Strefy ochrony konserwatorskiej obowiązujące na terenie miasta:

- strefa „A” - pełna ochrona konserwatorska - wiążąca się z nakazem bezwzględnego zachowania układu urbanistycznego miasta, w tym: historycznych linii regulacyjnych zabudowy, istniejących podziałów własnościowych, historycznie zlokalizowanych terenów zielonych i układu komunikacyjnego - obejmuje cały obszar Starego Miasta
- strefa „B” - ochrona konserwatorska obejmująca obszar podlegający rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów istniejącej substancji zabytkowej - zabudowa Al. Piasta i Al. Mickiewicza
- strefa archeologiczna - obejmuje: strefy „A” i „B” ochrony konserwatorskiej, w tym teren półwyspu zamkowego i Plac Paderewskiego, Górę Żydowską, pałac z parkiem, teren zielony między Głomią a ul. Partyzantów oraz stanowiska archeologiczne oznaczone na planie znajdujące się poza terenem zabudowanym; na terenie strefy wszelkie prace ziemno-budowlane podlegają uzgodnieniu z WKZ a inwestora obowiązuje wykonywanie prac archeologicznych podczas robót ziemnych - zakres prac określa droga decyzji WKZ
- strefa ochrony krajobrazu - obejmuje założenia zielone: park miejski przy Al. Piasta, zespół trzech cmentarzy oraz Zwierzyniec
- strefa ochrony ekspozycji - obejmuje przedpola widokowe i panoramy Starego Miasta od strony jez. Miejskiego i Baba oraz Góry Żydowskiej.

Wszystkie działania projektowe i prace ziemne prowadzone w obrębie w/w stref należy uzgadniać z Urzędem Ochrony Zabytków”

Rozdział III „Kierunki zagospodarowania przestrzennego” zawiera ustalenia ogólne informujące, że w studium szczególną uwagę zwrócono na rozwój funkcji mieszkaniowej, usługowej, przemysłowej i turystyczno-wypoczynkowej miasta.

Funkcja mieszkaniowa realizowana jest m.in. przez:

„porządkowanie, rewaloryzację zabudowy historycznej, uzupełnianie istniejącej zabudowy.”

Ustalenia szczegółowe odnoszą się do poszczególnych 8 obszarów miasta. Zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego znalazły się w następujących obszarach: 1) Śródmieście, 4) Tereny rekreacji, 5) Wielatowo oraz 7) Wodociągi.

Obszar Śródmieście obejmuje układ urbanistyczny Złotowa wpisany do rejestru zabytków. Ten fragment studium zawiera m.in. następujące zapisy.

„Zabudowa w dużym stopniu zdekapitalizowana, wymagająca dużych nakładów na restaurację i re-

witalizację. Każde działanie inwestycyjne wymaga szczegółowych uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Obowiązuje:

- a) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej
....
- c) przed przystąpieniem do rewaloryzacji - sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
...
- e) zakaz stosowania reklam stojących i na elewacjach; możliwe reklamy wykonane w historyzującym stylu
- f) sanacja współczesnej dysharmonijnej zabudowy oraz uzupełnienie zabudową plombową

Proponuje się:

- a) odtworzenie fosy oddzielającej dzisiejszy półwysp zamkowy od starówki
- b) odtworzenie historycznego drewnianego mostu zamkowego jako atrakcyjnego elementu ciągu spacerowego
- c) zlokalizowanie na półwyspie ekspozycji historycznej z makietą zamku
- d) szczegółowe wytyczne do sporządzenia planów miejscowych”

Dla terenów cmentarzy katolickiego, wojennego i ewangelickiego zaproponowano uporządkowanie zieleni cmentarzy, zorganizowanie ciągów spacerowych na całości założenia oraz zamianę domu przedpogrzebowego usytuowanego na terenie cmentarza ewangelickiego na ekspozycję muzealną związaną z wojenną historią Krajny Złotowskiej.

Obszar Tereny rekreacji obejmujący tereny zielone od ul. Powstańców wokół jez. Miejskiego, Zaleskiego, Baba, Burmistrzowskiego i Proboszczowskiego wraz ze Zwierzyńcem. Obowiązuje m. in. strefa ochrony krajobrazu i strefy stanowisk archeologicznych oraz strefa ochrony ekspozycji Starego Miasta

Proponuje się m.in. urządzenie Zwierzyńca jako parku krajobrazowego; odtworzenie historycznego układu alei, kompozycji roślinnych, sporządzenie projektu terenów zieleni oraz ścieżki dydaktycznej; budowa skansenu w pobliżu dawnej „rybakówki”; odtworzenie historycznego mostu łączącego półwysp zamkowy z drugim brzegiem Głomii; lokalizacja ekspozycji historycznej z makietą dawnego zamku na półwyspie; rewaloryzację przedpola widokowego między Górą Żydowską a skarpią Starówki przez wyegzekwowanie zmian estetycznych domków na terenach działek.

Na obszarze „Wielatowo” występuje zespół pałacowo-parkowy wpisany do rejestru zabytków i obowiązuje na nim m.in. historyczne odtworzenie architektury i funkcji XVIII-wiecznego Pałacu Działyńskich (przy zbyciu zespołu pałacowo-parkowego sformułowano program użytkowy jako: 1) centrum hotelowo-szkoleniowe, 2) dom wypoczynku dla ka-

dry menedżerskiej; ze względu na unikalny zabytkowy charakter założenia parkowego i architektury pałacowej należy bezwzględnie dążyć do jego rewaloryzacji).

Na obszarze „Wodociągi” zlokalizowany jest Zespół Zakładu Wodociągów wpisany do rejestru zabytków zabytkowych obowiązuje na nim m.in. ochrona zabytkowych budynków stacji ciśnień

Ponadto cały Rozdział IV zawiera zapisy dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego

„1. Działania w zakresie ochrony i renowacji zabytków.

Wszystkie obiekty zabytkowe oraz podlegające ochronie konserwatorskiej winny być objęte następującymi działaniami:

- regulacją stanów prawnych w tych obiektach, które wymagają właścicieli zapewniających renowację i właściwe utrzymanie zabytków,
- otrzymywaniem wytycznych i opinii dotyczących uzyskiwania dotacji finansowych na prowadzenie prac przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków w ramach istniejących przepisów prawa a także pomocy merytorycznej od UOZ dla wszystkich obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej,
- określeniem priorytetów w zakresie wartości i kolejności w ochronie obiektów zabytkowych,
- ustaleniem wzajemnej relacji między ochroną tradycyjnej zabudowy, kształtującej regionalną specyfikę krajobrazu a tendencjami w nowoczesnych formach budownictwa miejskiego.

2. Projekt rewitalizacji Starego Miasta.

1) Studium krajobrazu.

W zakresie kształtowania fizjonomii Starego Miasta określa się działania zróżnicowane pod względem stopnia możliwych przekształceń. Interwencję przeprowadza się zarówno w stosunku do wyodrębnionych wewnątrz architektoniczno-krajobrazowych, jak i poszczególnych elementów ekspozycji. W ramach kształtowania wewnątrz architektoniczno-krajobrazowych przewidziano trzy rodzaje działań:

- zachowanie wszystkich elementów kompozycji wnętrza, dopuszczalne zabiegi podnoszące estetykę i podkreślające charakter wnętrza
- zachowanie podstawowych elementów kompozycji przy wzbogaceniu walorów ekspozycji, rewaloryzacja z możliwością wprowadzenia nowych elementów, uporządkowanie terenu przez usunięcie elementów degradujących lub utrudniających odczytanie kompozycji
- rekompozycja wnętrza z wykorzystaniem elementów istniejących i nowo projektowanych, uzyskanie spójności kompozycyjnej wnętrza zdegradowanych przez wprowadzenie zabudowy uzupełniającej i elementów małej architektury, dopuszczalne twórcze kształtowanie wnętrza z uwzględnieniem założeń kompozycyjnych i skali otoczenia.

Kierując się zasadą stopniowania zakresu dopuszczalnej interwencji planuje się także działania dotyczące wszystkich istniejących elementów ekspozycji. Wyszczególnia się obiekty do zachowania i ochrony, przekształceń bądź likwidacji. Określa się stopień przekształceń: estetyzacja obejmuje wprowadzanie detalu architektonicznego, zmianę otworów okiennych i drzwiowych itp., przebudowa dotyczy bardziej radykalnych działań wpływających na bryłę budynku, jak podniesienie dachu, zmniejszenie ilości kondygnacji.

Wskazuje się elementy do wprowadzenia w celu wzbogacenia kompozycji wnętrza, jak: akcenty kompozycyjne, subdominanty architektoniczne, ciągi widokowe. Zaleca się wprowadzenie zabudowy bądź elementów małej architektury w celu uzupełnienia zwartości ścian wnętrza.

2) Proponowane wytyczne do planu zagospodarowania przestrzennego.

W celu określenia kierunku i charakteru działań w zakresie rewitalizacji uszczegółowiono wytyczne dotyczące następujących zagadnień:

a) struktura podziału terenu

- wyszczególnia się działania dotyczące struktury podziału terenu: zachowanie lub likwidacja istniejących, wprowadzanie nowych podziałów własnościowych;
- zachowuje się strefy ochrony zawarte w wytycznych konserwatorskich;

b) kształtowanie i zagospodarowanie przestrzeni

- określa się:
- obowiązujące linie zabudowy frontowej zgodne z historycznym układem kompozycyjnym
- nieprzekraczalne linie zabudowy budynków frontowych, oficynowych i gospodarczych w celu uporządkowania wnętrza istniejących przy jednoczesnym zachowaniu ich historycznego charakteru oraz stworzeniu nowych – nawiązujących do klimatu miasta;
- projektuje się system ciągów spacerowych łączących Stare Miasto i nowe dzielnice z terenami zielonymi na obrzeżach (wykorzystując odtworzone historyczne drogi wodne) i dalej prowadzące do istniejących terenów rekreacyjnych położonych między jeziorem Miejskim i Zaleskim (teren nie objęty opracowaniem);
- określa się miejsca usytuowania krytych przejazdów w zwartej zabudowie pierzei ulic w celu umożliwienia dojazdu na podwórza gospodarcze;
- w ramach kształtowania systemów zieleni przewiduje się ścisłą ochronę istniejącej zieleni publicznej, wyznacza się miejsca zielone przeznaczone do zabaw dzieci
- projektuje się odtworzenie historycznych nawierzchni terenów komunikacji;
- projektuje się nowe elementy zagospodarowania terenu na obszarach rekreacyjnych – tarasy widokowe, przystań kajakową, moło;

- w celu uatrakcyjnienia kompozycji terenów spacerowych zaleca się odtworzenie fosy zamkowej i mostu łączącego półwysep zamkowy z terenami leżącymi po drugiej stronie Głomii;
- c) kompozycja

- nakazuje się zachowanie historycznych podziałów na poszczególne budynki, zgodnych z podziałami działek;
- określa się elewacje wymagające szczególnego opracowania ze względu na usytuowanie budynków;
- nakazuje się ochronę istniejących ogrodzeń murowanych jako znaczących elementów kompozycji;
- projektuje się uzupełnienie zwartości ścian wewnątrz przez wprowadzenie stylizowanych historycznie ogrodzeń murowanych rozgraniczających w liniach rozgraniczających nieruchomości, zaleca się również odgródzenie murami ogrodów przylegających do terenów zieleni publicznej na obrzeżach Starówki;
- określa się ciągi i otwarcia widokowe do ochrony;

d) zabudowa

- określa się obiekty wpisane do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej;
- typuje się obiekty proponowane do wpisania do rejestru zabytków i ewidencji konserwatorskiej;
- w zakresie rewaloryzacji ustala się 3 rodzaje działań:
- estetyzację
- przebudowę
- likwidację

e) struktura funkcjonalno-przestrzenna: program funkcjonalny Starego Miasta nie ulega zasadniczym zmianom – dominującą funkcją pozostaje funkcja mieszkaniowa z usługami wbudowanymi;

- w celu uszczegółowienia wprowadza się podział na 2 strefy krajobrazowe, z których każda ma po 5 podstref

o strefa „Stare Miasto”(...)

o strefa „Krajobraz Zielony”(...)

- pod względem działań w zakresie rewaloryzacji w podstrefach „Starego Miasta” wprowadzono następujące wydzielenia elementarne:

o – obszar ochrony i adaptacji istniejącej, wartościowej historycznie i krajobrazowo zabudowy, sanacja zabudowy dysharmonijnej lub zdekapitalizowanej, uporządkowanie terenu i zabudowy, uzupełnienie zwartości ścian wnętrza zabudową bądź ogrodzeniem murowanym,

p – przekształcenie, podniesienie wartości kompozycyjnej poprzez uzupełnienie zabudową i elementami małej architektury nawiązującymi do historycznego kontekstu, usunięcie zabudowy dysharmonijnej i zdekapitalizowanej

z – zabudowa wolnych działek, architektura nawiązująca do historycznej skalą i detalem architek-

tonicznym, zgodnie z przynależnością do podstrefy
f) struktura komunikacji

- w celu poprawy jakości funkcjonowania tkan-ki staromiejskiej zdecydowano o ograniczeniu ruchu kołowego w obrębie Starego Miasta;
- projektuje się wyznaczenie systemu ciągów komunikacyjnych przeznaczonych wyłącznie do ruchu pieszego i rowerowego;
- wyznaczono obsługujące centrum jednokierun-kowe ulice dojazdowe w formie pieszojezdni;
- ściśle określone zostały strefy parkowania"

4.3. Uwarunkowania wynikające z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa

Miasto Złotów nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla całego obszaru miasta. Obowiązują 32 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Dla pozostałych obszarów inwestycje w mieście Złotów wykonywane są na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i inwestycji celu publicznego.

Spośród wymienionych wyżej planów zagospodarowania przestrzennego 18 zawierają zapisy pozwalające na ochronę zabytków głównie archeologicznych. Należą do nich:

1. Uchwała nr XXXII/222/01 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 26 kwietnia 2001 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa obszaru położonego w Złotowie nad jeziorem Zaleskim:

- w rozdziale I §4 wprowadzono zapis: „Zobowiązuje się przyszłych inwestorów do uzgadniania prac ziemnych z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych - Delegatura w Pile, celem objęcia ich nadzorem archeologicznym.”
- w rozdziale II §12 wprowadzono zapis: „architekturę budynku HUG (teren usług hotelowo – gastronomicznych) uzgodnić z konserwatorem zabytków.”

2. Uchwała nr XXIII/149/2000 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 29.06.2000 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa w rejonie ulicy Chojnickiej – Rogatki

- w §10 wprowadzono zapis: „Wprowadza się konieczność uzgadniania z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych - Delegatura w Pile przyszłych prac ziemnych celem objęcia ich nadzorem archeologicznym.”

3. Uchwała Nr XXXII/217/2001 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 26 kwietnia 2001 r.

w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa w rejonie dzielnicy przemysłowej przy ulicy Kujańskiej

- w §4: wprowadzono zapis: obiekty wnioskowane do wpisu do rejestru zabytków;
- w §7: wprowadzono zapis: zachowanie postu-

lowanego do wpisania do rejestru zabytków budynku mieszkalnego przy ul. Kujańskiej 33.

- w §20: wprowadzono zapis: Inwestorzy podejmujący prace ziemne na obszarze objętym zmianą planu obowiązani są powiadomić Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków celem objęcia tych prac nadzorem archeologicznym.

4. Uchwała Nr XXVIII/180/2000 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 23 listopada 2000 roku w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zespołu mieszkalno-usługowego w Złotowie w rejonie ulic Jastrowskiej i Leśnej

- w rozdziale I §4 wprowadzono zapis: „Zobowiązuje się przyszłych inwestorów do uzgadniania prac ziemnych z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych - Delegatura w Pile, celem objęcia ich nadzorem archeologicznym.”

5. Uchwała Nr XXVIII/178/2000 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 23 listopada 2000 roku w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego zespołu budownictwa mieszkalno – usługowego przy hali targowej w Złotowie

- w rozdziale I §4 wprowadzono zapis:

„1. Zobowiązuje się przyszłych inwestorów do uzgadniania prac ziemnych z Konserwatorem Zabytków Archeologicznych - Delegatura w Pile, celem objęcia ich nadzorem archeologicznym.

2. Określona na rysunku zmiany planu strefa „B” ochrony konserwatorskiej posiada określone warunki konserwatorskie:

- 1) projektowane budynki winny być nakryte dachami stromymi o nachyleniu połaci jak w oznaczeniach 1UO, 2MN, 4MN (na rysunku planu)
- 2) pokrycie dachów dachówką lub materiałem dachówkopodobnym.
- 3) nowa zabudowa winna harmonizować z historycznymi budynkami Złotowa.”

- w rozdziale II dla obiektów znajdujących się w ewidencji Konserwatora Zabytków wprowadzono obowiązek konsultacji podczas projektowanie z konserwatorem zabytków.

6. Uchwała Nr XXXII/218/01 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 26 kwietnia 2001 roku w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa w rejonie ulic Aleja Piasta-Krzywoustego

- w rozdziale II §4 wprowadzono zapis:

1) dom nr 31 (przy Al. Piasta) murowany z pierwszej ćwierci XX w., w którym mieści się Szkoła Muzyczna znajduje się pod ochroną konserwatorską Służby Ochrony Zabytków,

- a) wszelkie zmiany remontowe wewnątrz budynku oraz zmiany remontowe elewacji, pokrycia, docieplenia itp. należy uzgadniać ze Służbą Ochrony Zabytków,

- w rozdziale II §5 wprowadzono zapis:

1) dom nr 33 (przy Al. Piasta) murowany z pierwszej ćwierci XX w. znajduje się pod ochroną konserwatorską Służby Ochrony Zabytków,

- a) wszelkie zmiany remontowe wewnątrz budynku oraz zmiany remontowe elewacji, pokrycia, docieplenia itp. należy uzgadniać ze Służbą Ochrony Zabytków

7. Uchwała Nr XXXII/220/01 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 26 kwietnia 2001 roku

w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa w rejonie Muzeum Ziemi Złotowskiej

- w rozdziale II

§4 wprowadzono zapis:

„Dla terenów zabudowy mieszkalnej istniejącej wielorodzinnej MN ustala się następujące warunki zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) domy nr 2 i 3 przy ul. Wojska Polskiego objęte są ochroną konserwatorską Służby Ochrony Zabytków,
- 2) wszelkie zmiany remontowe wewnątrz budynków oraz zmiany remontowe elewacji, pokrycia, docieplenia itp. należy uzgadniać ze Służbą Ochrony Zabytków”

§5 wprowadzono zapis:

„Dla terenu usług publicznych UP ustala się następujące warunki zabudowy i zagospodarowania terenu:

- 1) dom nr 2a przy ul. Wojska Polskiego, w którym mieści się Muzeum Ziemi Złotowskiej znajduje się w rejestrze zabytków województwa. Powstanie budynku określa się na pierwszą połowę XIX w.”

8. Uchwała Nr XXIX/207/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 27 kwietnia 2006 r.

w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa dla zespołu budownictwa mieszkalno - usługowego przy hali targowej w Złotowie.

- w dziale II

§ 3 wprowadzono zapis:

„punkt 12) przed uzyskaniem pozwolenia na budowę nakazuje się uzgodnienie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego zakresu prac archeologicznych;

§6. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1. Na rysunku planu określono zasięg strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B).

2. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę dla inwestycji zlokalizowanych na terenach w zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B), uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

3. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem należy:

1)wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;

2)zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;

3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza.”

9. Uchwała Nr XXIX/208/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 27 kwietnia 2006 r.

w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa w rejonie dzielnicy przemysłowej przy ulicy Kujańskiej.

- w dziale II wprowadzono zapis:

„§5. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;

2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;

3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza.

2. Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się obowiązek uzgadniania z WUOZ z Poznaniu, Delegatura w Pile prac ziemnych związanych z zabudowaniem lub zagospodarowaniem terenu w celu ustalenia obowiązującego inwestora zakresu badań archeologicznych.”

10. Uchwała Nr XXIX/209/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 27 kwietnia 2006 r.

w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, terenu położonego między Al. Piasta, Szkolną i Krzywoustego.

- w dziale II

§3 pkt 4 ust. 11, §5 pkt 9, §6 pkt 2 ust 6, pkt 3 ust 5 wprowadzono zapis:

„dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego ustala się obowiązek, przed uzyskaniem pozwolenia na budowę, uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego zakresu prac archeologicznych.”

§7. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

„1. Na rysunku planu określono zasięg strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B).

2. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

3. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż

jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza."

11. Uchwała Nr XXIX/210/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 27 kwietnia 2006 r.

w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, obszaru położonego przy ul. 8-go Marca.

- w dziale II

§7. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

„1. Na rysunku planu określono zasięg strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B).

2. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

3. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza."

12. Uchwała Nr XXIX/211/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 27 kwietnia 2006 r.

w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa dla obszaru położonego w rejonie ul. Norwida, Szpitalnej i Nieznanego Żołnierza

- w dziale II

§7. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

„1. Na rysunku planu określono zasięg strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B).

2. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

3. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;

3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza."

13. Uchwała Nr XXIX/212/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 27 kwietnia 2006 r.

w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego

miasta Złotowa dla obszaru położonego nad jeziorem Zaleskim.

- w dziale II

§4. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

„1. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

2. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza."

14. Uchwała Nr IV/20/07 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, terenu położonego między ul. Grochowskiego a Mickiewicza

- w dziale II §9 - „Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej” wprowadzono zapis:

1. Na rysunku planu określono zasięg strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B).

2. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę dla inwestycji zlokalizowanych na terenach w zasięgu strefy ochrony konserwatorskiej (strefa B) uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

3. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza."

15. Uchwała Nr IV/21/07 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie miejsco-

wego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, obszaru obejmującego rejon Muzeum Ziemi Złotowskiej oraz na przedłużeniu ul. Mokrej, wzdłuż ul. Kościelnej do ul. Grudzińskich

- w dziale II zamieszczono zapis:

„§5. Wyznacza się tereny zabudowy usługowej na obszarach oznaczonych na rysunku planu symbolem U.

1. Na terenach zabudowy usługowej na obszarze oznaczonym na rysunku planu symbolem 1U wyznacza się następujące zasady zainwestowania:

- 1) teren przeznaczony pod działalność usługową;
- 2) na terenie 1U znajduje się obiekt wpisany do rejestru zabytków: spichlerz, koniec XIX w., szachulcowy oraz zieleń wysoka do bezwzględ- nego zachowania;
- 3) właściciel lub posiadacz obiektu wpisanego do rejestru zabytków zobowiązany jest do opieki nad zabytkiem zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami);
- 4) dopuszcza się modernizację obiektu wpisanego do rejestru zabytków oraz wprowadzenie wszystkich niezbędnych urządzeń;
- 5) zakres prac modernizacyjnych wymaga bezwzględnych uzgodnień i akceptacji konserwatora zabytków;

§9. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1. Obszar mieszczący się w granicach opracowania leży na obszarze założenia urbanistycznego śródmieścia miasta Złotów, wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-61/505 decyzją z dnia 25.11.1965 r., objętego ścisłą ochroną konserwatorską. Każde działanie inwestycyjne jak również podział nieruchomości muszą uzyskać akceptację Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz konserwatorskie pozwolenie na prowadzenie prac na obszarze wpisanym do rejestru zabytków (na wniosek inwestora);

2. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

3. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza.

4. Na terenie oznaczonym na rysunku planu symbolem 1U znajduje się obiekt wpisany do rejestru

zabytków: spichlerz, koniec XIX w., szachulcowy oraz zieleń wysoka do bezwzględnego zachowania. Właściciel lub posiadacz obiektu wpisanego do rejestru zabytków zobowiązany jest do opieki nad zabytkiem zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 z późniejszymi zmianami).”

16. Uchwała Nr IV/22/07 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 30 stycznia 2007 roku w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, terenu po Straży Pożarnej przy ul. Norwida i Boh. Westerplatte

- w dziale II zamieszczono zapis:

„§7. Zasady dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

1. Ustanawia się obowiązek przed uzyskaniem pozwolenia na budowę uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków wszelkich prac ziemnych związanych z zagospodarowaniem lub zabudowaniem terenu, celem ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

2. W przypadku, kiedy w trakcie prowadzenia robót budowlanych lub ziemnych, odkryty zostanie przedmiot, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem, należy:

- 1) wstrzymać wszelkie roboty mogące uszkodzić lub zniszczyć odkryty przedmiot;
- 2) zabezpieczyć, przy użyciu dostępnych środków, ten przedmiot i miejsce jego odkrycia;
- 3) niezwłocznie zawiadomić o tym właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków, a jeśli nie jest to możliwe, burmistrza.”

17. Uchwała Nr IV/23/07 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, terenu położonego w rejonie ul. Mickiewicza i Al. Piasta

- w dziale I zamieszczono zapis:

„§5. Ustala się ochronę wartości archeologicznych i architektonicznych w ramach strefy „B” ochrony konserwatorskiej.

Obowiązuje:

- utrzymanie skali i charakteru zabudowy, w przypadku projektowania zabudowy uzupełniającej lub w miejscu rozbieranych obiektów,
- uzgadnianie z WUOZ dokumentacji projektowej i wskazań lokalizacyjnych,
- uzgadnianie z WUOZ wszelkich prac remontowo - budowlanych w obrębie istniejących obiektów.”

18. Uchwała Nr XXIV/119/08 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 28 października 2008 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Złotowa, terenów położonych w rejonie ul. Kujańskiej

- w dziale I zamieszczono zapis:

„§3. Ustala się ochronę wartości archeologicznych i architektonicznych na terenie objętym planem:

- 1) Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kul-

turowego ustala się obowiązek uzgadniania z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu, Delegatura w Pile, prac ziemnych związanych z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu w celu ustalenia obowiązującego inwestora zakresu prac archeologicznych.

- 2) Wszelkie odkryte w trakcie prac ziemnych przedmioty zabytkowe oraz obiekty nieruchome i nawarstwienia kulturowe podlegają ochronie prawnej (ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - Dz.U. Nr 162 poz. 1568 z późniejszymi zmianami)."

4.4. Uwarunkowania wynikające ze "Strategii rozwoju Miasta Złotowa na lata 2002 - 2010"

Dokument określa cele i programy strategiczne miasta oraz jego wizerunek, do którego należy dążyć w perspektywie najbliższych lata poprzez projekty realizacyjne i zadania do wykonania wyznaczone w strategii. Strategia ujmuje główne kierunki działania samorządu wskazując jednocześnie priorytety tej działalności w najbliższych latach na rzecz zaspakajania potrzeb mieszkańców. Określono w niej misję miasta, w następującej deklaracji:

„Jesteśmy miastem pięknie położonym wśród lasów i jezior, pełniącym rolę ponadgminnego ośrodka administracji, gospodarki i kultury. Pragniemy wykorzystać swoje atuty i stać się prężnym ośrodkiem turystycznym i sportowym z uwzględnieniem ekologii, nie zapominając przy tym o stwarzaniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.”

W Strategii zamieszczono charakterystykę miasta, ocenę mocnych i słabych stron (w tym uznano zabytki za mocne strony Miasta) – szans i zagrożeń, wizję rozwoju i planowane kierunki tego rozwoju. Określono podstawowe cele:

1. Rozwój infrastruktury komunalnej
2. Wspieranie rozwoju gospodarczego Miasta
3. Zwiększenie poziomu świadczenia usług społecznych.

Na podstawie tak zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno-gospodarczego.

Jednym z punktów realizacji celu 1. jest opracowanie projektu rewitalizacji Starego Miasta i sukcesywna jego realizacja. Ze względu na fakt, iż większość zabudowy znajduje się w rękach prywatnych, do zadań Miasta pozostaje przebudowa ulic, chodników, parkingów, małej architektury i oświetlenia. Wszystkie te prace realizowane są sukcesywnie w oparciu o uzgodnienia z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków – Delegatura w Pile.

Cel 2. zawiera program rozbudowy infrastruktury turystycznej i sportowej. Ponadto zaplanowano utworzenie zagrody krajeńskiej i przeniesienie do niej zabytkowej ryglowej chaty podcieniowej z miejscowości Święta, gm. Złotów, która jest własnością Gminy Miasta Złotowa.

4.5. Uwarunkowania wynikające z „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Złotów na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015”

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Złotów na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2015” został wprowadzony Uchwałą Nr XXIX/152/09 Rady Miejskiej Złotowa z dnia 26 maja 2009 r. Jest to kompleksowy dokument określający zasoby i ochronę dziedzictwa przyrodniczego oraz ich racjonalnego użytkowania poprzez ochronę przyrody, krajobrazu, lasów, zasobów wodnych, gleb. Szczegółowo opisuje jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne. Ponadto stawia Gminie Miasto Złotów cele, których realizacja przyczyni się do trwałego podniesienia jakości życia obecnego i przyszłych pokoleń. Program ten przedstawia także harmonogram czasowo-finansowy oraz sposób realizacji wyznaczonych celów.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Miasto Złotów w rozdziale 2.3. Turystyka, baza noclegowa opisuje pokrótce występujące na terenie miasta zabytki.

Są to jedyne informacje o dziedzictwie kulturowym w tym dokumencie.

4.6. Uwarunkowania wynikające z „Planu Rozwoju Lokalnego dla Miasta Złotowa na lata 2005-2013”.

Dokument przyjęty przez Radę Miejską w Złotowie dnia 24 listopada 2005 roku Uchwałą Nr XXVI/187/05 o zmianie uchwały nr XX/136/05 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 24 lutego 2005 roku w sprawie przyjęcia Planu Rozwoju Lokalnego Miasta Złotowa na lata 2005-2013.

W planie tym w punkcie 4.4. Stan obiektów dziedzictwa kulturowego wymienione zostały obiekty wpisane do rejestru zabytków jak również część bardziej znaczących obiektów figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Ponadto zaznaczono, iż na terenie miasta Złotowa obowiązują strefy konserwatorskie -

- „A” pełnej ochrony konserwatorskiej (dotyczy to niewątpliwie obszaru wpisanego do rejestru zabytków);
- „B” – ochrony konserwatorskiej podlegającej rygorom w zakresie utrzymania zasadniczych elementów substancji zabytkowej – Al. Piasta i Al. Mickiewicza;
- strefa archeologiczna obejmująca strefę „A” i „B” w tym teren półwyspu zamkowego i Plac Paderewskiego, Górę Żydowską, pałac z parkiem, teren zielony między Głomią a ul. Partyzantów oraz stanowiska archeologiczne znajdujące się poza obszarem zabudowanym; na terenie strefy wszelkie prace ziemno – budowlane podlegają uzgodnieniu z WKZ a inwestora obowiązuje wykonywanie prac archeologicznych podczas robót ziemnych – zakres prac określa droga decyzji WKZ;

- strefa ochrony krajobrazu – obejmuje założenia zielone; park miejski przy Al. Piasta, zespół trzech cmentarzy oraz Zwierzyniec
- strefa ochrony ekspozycji – obejmuje przedpola widokowe i panoramy Starego Miasta od strony Jeziora Miejskiego i Jeziora Baba oraz Góry Żydowskiej

Strefy te zostały wyznaczone z w „Wytycznych i postulatów konserwatorskich do miejscowego planu szczegółowego starego miasta w Złotowie” opracowanych w 1989 r. przez dr Alicję Biranowską Kurtz.

Wśród priorytetów inwestycyjnych wymieniono „Inwentaryzację, zagospodarowanie i promocję punktów atrakcyjnych turystycznie i historycznie”.

Są to jedyne informacje o dziedzictwie kulturowym w tym dokumencie.

Zasadniczo jednak dokument ten nie formułuje wniosków dotyczących wykorzystania zabytków jako jednego z ważnych elementów podnoszących atrakcyjność miasta i gminy oraz sprzyjających rozwojowi turystyki na jego terenie

4.7. Uwarunkowania wynikające z ochrony przyrody i równowagi ekologicznej

Pomniki przyrody - jedna z najstarszych form ochrony wartości przyrodniczych. Według definicji zawartej w ustawie o ochronie przyrody: „pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami wyróżniającymi je wśród innych tworów, a w szczególności sędziwych i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głązy narzutowe, jaskinie”

Status pomnika przyrody może nadać wojewoda (rozporządzenie) lub rada gminy (uchwała).

Na terenie miasta ustanowione są pomniki przyrody na mocy Uchwały Rady Miejskiej w Złotowie nr XXVII/138/09 w sprawie uznania za pomniki przyrody niektórych drzew w granicach administracyjnych Gminy Miasta Złotów.

- Dąb szypułkowy „Autostopowicz”, obwód 437 cm, położenie: działka nr 8163/16 w pobliżu amfiteatru
- Dąb szypułkowy „Ewa”, obwód 426 cm, położenie: działka nr 8163/8 al. J.P. Lenne – Zwierzyniec
- Dąb szypułkowy, obwód 418 cm, położenie: działka nr 8163/8 droga z Nadleśnictwa do Błękwitu – Zwierzyniec
- Dąb szypułkowy „Adam”, obwód 404 cm, położenie: działka nr 8163/8 al. J.P. Lenne - Zwierzyniec
- Dąb szypułkowy, obwód 390 cm, położenie: działka nr 1/3 naprzeciw płaskorzeźby św. Huberta - Zwierzyniec

- Klon pospolity, obwód 240 cm, położenie: działka nr 277/10 Góra Żydowska

Ponadto wcześniejszymi ustaleniami ustanowiono następujące pomniki przyrody:

- 18 dębów na Górze Żydowskiej
- 2 dęby w parku Zwierzyniec.

Uchwałą Nr XV/92/04 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 24 czerwca 2004 r. w sprawie utworzenia parku miejskiego w Złotowie i nadania mu nazwy uznano za park miejski obszar rozciągający się między ulicami: Słoneczną a Antoniego Dorsza i Alejami Rodła obejmujący działki o numerach 967, 969/3, 9/42 stanowiące własność Gminy Miasto Złotów, o łącznej powierzchni 1,75 ha i nadano mu nazwę Park Europejski.

Uchwałą Nr XXXI/227/06 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie utworzenia parku w Złotowie i nadania mu nazwy uznano za park miejski zadrzewiony obszar rozciągający się między ulicami: Aleją Piasta, Nieznanego Żołnierza i 600 – lecia obejmujący działkę o numerze 67, stanowiącą własność Gminy Miasto Złotów, o powierzchni 14399 m² i nadano mu nazwę Park Miejski.

Uchwałą Nr X/45/07 Rady Miejskiej w Złotowie z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie utworzenia parku miejskiego w Złotowie i nadania mu nazwy uznano za park obszar rozciągający się między ulicami: Al. Mickiewicza, ul. Boh. Westerplatte i Pl. Wolności obejmujący działkę o numerze 225, stanowiącą własność Gminy Miasto Złotów, o łącznej powierzchni 0,2584 ha i nadano mu nazwę Park im. Adama Mickiewicza.

4.8. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony zabytków archeologicznych

- respektowanie wyznaczonych stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych
- wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych tj. układu urbanistycznego miasta Złotowa, założeń pałacowo-parkowych, zabytkowych cmentarzy, obiektów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w ewidencji zabytków:

„Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z budownictwem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji inwestycji.”

5. Cele gminnego programu opieki nad zabytkami

(art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;
- uwzględnianie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami

6. Kierunki działań dla realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami.

6.1. Gminna ewidencji zabytków.

6.1.1. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków nieruchomości

- sporządzenie gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomości objętych wojewódzką ewidencją zabytków, a także jeszcze nierozpoznanych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w oparciu o program komputerowy przekazany przez WWKZ do końca 2012 r.
- W roku 2010 – wykonanie ewidencji zabytków znajdujących się na obszarze zabytkowego układu urbanistycznego wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A – 61/505 decyzją z dnia 25.11.1965 r.
- W latach 2011 – 2012 – wykonanie pozostałej ewidencji
- sporządzenie gminnej ewidencji zabytków małej architektury (kapliczki, krzyże przydrożne) w formie zbioru kart adresowych zabytków w uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków – 2010-2012 r. podczas realizacji ewidencji zabytków nieruchomości
- określenie stosunków własnościowych i ustalenie szczegółowej lokalizacji z podaniem nr dziełek geodezyjnych obiektów objętych ewi-

dencją

- systematyczne uzupełnianie kart adresowych o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną
- rozpoznanie i wprowadzanie do ewidencji zmian powstałych w wyniku rozbiórek, modernizacji i remontów obiektów

6.1.2. Sporządzenie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych.

- wykonanie gminnej ewidencji zabytków archeologicznych w formie kart zespołu stanowisk archeologicznych zgodnie z przekazanym przez WWKZ pismem do końca 2010 r.
- sporządzenie elektronicznej systematycznie aktualizowanej bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wytypowanych do wpisania do rejestru zabytków na podstawie informacji uzyskiwanych od WWKZ
- uzupełnianie i weryfikowanie istniejącej ewidencji zabytków archeologicznych poprzez włączane informacje o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, oraz uzyskiwanych wyników badań weryfikacyjnych AZP, na podstawie informacji uzyskiwanych od WWKZ
- sporządzenie mapy dziedzictwa kulturowego miasta Złotowa z naniesioną lokalizacją obiektów i obszarów chronionych oraz stref ochrony stanowisk archeologicznych, systematycznie uaktualnianą, na podstawie informacji uzyskiwanych od WWKZ

6.1.3. Udostępnianie i promocja zabytków nieruchomości

- rozpowszechnienie informacji na temat obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu miasta
- udostępnienie gminnej ewidencji zabytków oraz niniejszego „Programu opieki nad zabytkami Miasta Złotowa na lata 2010 – 2013” na stronie internetowej Urzędu Miejskiego
- dla zwiększenia atrakcyjności zabytków dla potrzeb turystycznych i edukacyjnych zlecenie wykonania pozostałych tablic informacyjnych dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków (część tablic została wykonana i zlokalizowana na półwyspie zamkowym)
- współpraca z instytucjami wprowadzającymi dodatkowe oznakowanie na drogach gminnych, powiatowych i wojewódzkich w celu ułatwienia dojazdu do tych obiektów
- utworzenie na terenie miasta ścieżki dydaktycznej przedstawiającej jego historię, krajobraz i zabytki, także te nie wpisane do rejestru zabytków a kształtujące jego przestrzeń i będące świadectwem jego przeszłości (zwłaszcza 3 kościoły wpisane do rejestru zabytków, szachulcowy dom z 1 poł. XVIII wieku – obecnie Muzeum Ziemi Złotowskiej, spichlerze –

kamienny i szachulcowy, park wraz z pałacem z ok. 1800 r., pojedyncze budynki mieszkalne przy ul. Kościelnej i ul. Obrońców Warszawy przedstawiające charakterystyczną zabudowę dawnego Złotowa oraz Zespół Zakładu Wodociągów a także budynek Starostwa Powiatowego oraz zespół Sądu przy Placu Kościuszki)

- uwzględnienie obiektów zabytkowych przy wyznaczaniu tras turystycznych i ścieżek dydaktycznych
- publikowanie miejskich materiałów reklamowych i turystycznych dotyczących istniejących w mieście zabytków
- wspieranie stowarzyszeń w opracowywaniu i publikacji materiałów dotyczących historii i zabytków miasta Złotowa

6.1.4. Edukacja w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego

- włączenie tematyki ochrony dóbr kultury do zajęć szkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach prowadzonych przez miasto
- wdrażanie do zajęć szkolnych pojęć związanych z krajobrazem kulturowym gminy i regionu
- informowanie młodzieży szkolnej o zasobach krajobrazu kulturowego miasta, powiatu i województwa
- zorganizowanie w ramach zajęć szkolnych wycieczek krajoznawczych, rowerowych po najciekawszych i najważniejszych miejscach w mieście i powiecie oraz przedstawienie im obiektów zabytkowych

6.1.5. Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania.

- współdziałanie z Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie informowanie właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania środków na ich remonty
- nawiązanie współpracy z właścicielami obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków przy czynnym udziale Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków polegającym na sprawowaniu dyżurów w Starostwie Powiatowym w Złotowie poprzez:
- rozpowszechnianie wśród nich informacji na temat zasad konserwatorskich, zasad etyki i profilaktyki konserwatorskiej
- zbieranie od nich informacji na temat przeprowadzonych remontów i odnotowanie tych faktów w kartach adresowych obiektów
- aktywne zachęcanie sektora prywatnego do zagospodarowania obiektów zabytkowych
- określenie zasad i możliwości udzielania pomocy finansowej właścicielom remontującym obiekty zabytkowe (wpisane do rejestru zabytków i figurujące w gminnej ewidencji zabytków głównie znajdujące się na obszarze

zabytkowego założenia urbanistycznego) w ramach środków zabezpieczonych w budżecie miasta na dany rok (dotacje, ulgi podatkowe)

6.1.6. Prace przy zabytkowych cmentarzach (wpisanych do rejestru zabytków i figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków)

Sukcesywne przeprowadzenie prac sanitarno porządkowych na obszarach zabytkowych cmentarzy znajdujących się w granicach miasta łącznie z utrzymaniem w dobrym stanie starych nagrobków i pozostałych elementów nekropolii. Co do cennych zachowanych nagrobków i pozostałych elementów cmentarzy przeprowadzić inwentaryzację fotograficzną i opisową we współpracy z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków.

Prace bieżące przy zabytkowych cmentarzach w latach 2010-2013 po uzgodnieniu z konserwatorem zabytków oraz właścicielami obiektów polegające na odkrzaczaniu, usuwaniu śmieci, wycinaniu samosiejek i porządkowaniu nagrobków w ramach możliwości finansowych miasta.

6.2. Sporządzenie wykazu zespołów i obiektów nieruchomości, stanowisk archeologicznych typowanych do wpisu do rejestru zabytków z terenu miasta w celu uwzględnienia ich w dokumentach planistycznych i inwestycyjnych gminy

- współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie wpisania do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego obiektów nieujętych jeszcze w rejestrze, a reprezentujących duże walory historyczne i stanowiących ważne miejsce w krajobrazie kulturowym miasta, do których należą m.in.
- Zespół dawnego Sądu Powiatowego przy Placu Kościuszki
- Zespół stacji kolejowej
- współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w sprawie wpisania do rejestru zabytków archeologicznych województwa wielkopolskiego stanowisk archeologicznych wytypowanych przez WWKZ reprezentujących duże walory naukowe i stanowiących ważne miejsce w krajobrazie kulturowym miasta.

6.3. Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych w dokumentach planistycznych wraz z zapisem zapewniającym prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego

Wyznaczanie stref ochrony stanowisk archeologicznych na załącznikach graficznych respektowanych przy sporządzaniu dokumentów planistycznych miasta oraz wprowadzenie zapisu zapewniającego prawidłową ochronę archeologicznego dziedzictwa kulturowego w stosunku do stref występowania stanowisk archeologicznych oraz obszarów chronionych: „Prace inwestycyjne, w tym ziemne związane z zabudowaniem i zagospodarowaniem terenu, w obrębie obszarów chronionych i stref występowania stanowisk archeologicznych, wymagają uzgodnienia z WUOZ, który określi warunki realizacji in-

westycji.

6.4. Określenie sposobu realizacji poszczególnych celów gminnego programu opieki nad zabytkami zawartych w punkcie 5.

6.4.1. Obiekty zabytkowe stanowiące własność miasta Złotowa

Gmina Miasto Złotów spośród wszystkich obiektów wpisanych do rejestru zabytków z terenu miasta jest właścicielem Muzeum Ziemi Złotowskiej oraz Domu Polskiego. Budynek Domu Polskiego po przejęciu go przez Gminę Miasto Złotów został wyremontowany i obecnie znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym. W budynku obecnego Muzeum Ziemi Złotowskiej W latach 2006 – 2008 przeprowadzono prace remontowe, po których obiekt znajduje się w dobrym stanie technicznym. Oba budynki są prawidłowo użytkowane i w razie potrzeby prowadzone są w nich prace remontowe – zabezpieczające.

Ponadto we władaniu Gminy Miejskiej Złotów jest zabytkowa, szachulcowa chałupa podcieniowa z miejscowości Święta, gm. Złotów, która to zgodnie z udzielonym przez WVKZ pozwoleniem zostanie przeniesiona w roku 2010 na teren tworzonej w mieście zagrody krajeńskiej przy ul. Partyzantów.

6.4.2. Obiekty niebędące własnością Gminy Miejskiej Złotów

Pozostałe obiekty architektury wpisane do rejestru zabytków z terenu miasta Złotowa -stanowią własność:

Kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia NMP przy ul. Panny Marii – własność parafii rzymsko – katolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP w Złotowie, Diecezja Bydgoska

- Kościół parafialny p.w. św. Rocha przy ul. Staszica wraz z cmentarzem katolickim – własność parafii rzymsko – katolickiej p.w. św. Rocha w Złotowie, Diecezja Bydgoska

Kościół fil. p.w. św. Stanisława Kostki – własność parafii rzymsko – katolickiej p.w. Wniebowzięcia NMP w Złotowie, Diecezja Bydgoska

- Zespół pałacowo – parkowy , ul. Jastrowska 14 – własność prywatna

Starostwo Powiatowe, Al. Piasta 32 – własność Powiatu Złotowskiego

Dom szachulcowy – szczytowy, ul. Kościelna 3 – własność prywatna

Dom szachulcowy – szczytowy, ul. Kościelna 5 – własność prywatna

Dom szachulcowy – kalenicowy, ul. Obrońców Warszawy 31 – własność prywatna

Dom w zespole folwarcznym, ul. Dwór Złotowski 11 – własność prywatna

Zespół Zakładu Wodociągów, ul. Wodociągowa 1 – własność spółki z o.o.

Spichlerz kamienny, ul. Paderewskiego 13/14

– własność prywatna

Spichlerz szachulcowy, ul. Kościelna 2b – własność prywatna.

Z uwagi na fakt iż w/w obiekty nie są własnością Gminy Miejskiej Złotów w związku z czym miasto nie ma możliwości bezpośredniego sprawowania opieki nad tymi zabytkami, a co za tym idzie wpływać na sposób ich użytkowania. Natomiast działania pośrednie wynikające z ustawy jak również polityki miasta Złotowa polegają na:

- prowadzeniu edukacji na poziomie szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie Miasta w zakresie informacji o zasobie zabytków i krajobrazu kulturowego regionu oraz możliwościach ich ochrony
- promowaniu wśród mieszkańców miasta i przybywających tu gości najcenniejszych zabytków
- wspieraniu przy współudziale Urzędu Ochrony Zabytków poczynań związanych z właściwym utrzymaniem i zagospodarowaniem zabytków i ich otoczenia
- określaniu przy sporządzaniu dokumentów planistycznych warunków i sposobów ochrony zabytków wpisanych do rejestru zabytków jak również figurujących w ewidencji Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
- wykonanie dokumentacji fotograficznej i opisowej związanej z problematyką zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych na terenie miasta Złotowa (ewidencja gminna)
- udzielanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane, na które środki są planowane w budżecie co roku w dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego” w podrozdziale 92120 „Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami” w §2720

7. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Podmiotem formułującym gminny program opieki nad zabytkami jest samorząd miejski. Realizacja programu odbywać się będzie poprzez zespół działań władz miejskich na rzecz osiągnięcia celów w nim przyjętych.

Samorząd ma oddziaływać na różne podmioty mające do czynienia z obiektami zabytkowymi, w tym także na mieszkańców głównie zabytkowej przestrzeni miasta Złotowa, tak by wywołać ich pożądane zachowanie prowadzące do realizacji zamierzonych celów.

Zakłada się, że w realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami dla miasta Złotowa wykorzystane zostaną następujące grupy instrumentów: instrumenty prawne, finansowe, koordynacji, społeczne oraz instrumenty kontrolne.

- Instrumenty prawne

- a) dokumenty wydawane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków wynikające z przepisów ustawowych
- b) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem zagadnień ochrony zabytków
- c) wnioskowanie o wpis do rejestru zabytków obiektów z terenu miasta, które powinny być objęte ochroną prawną
 - Instrumenty finansowe
 - a) dotacje
 - b) subwencje
 - c) dofinansowania
 - d) programy uwzględniające finansowanie z funduszy Unii Europejskiej
 - Instrumenty koordynacji
 - a) strategie rozwoju miasta
 - b) plany rozwoju lokalnego
 - c) programy prac konserwatorskich
 - d) programy ochrony środowiska
 - e) studia i analizy, koncepcje
 - f) plany rewitalizacji
 - Instrumenty społeczne
 - a) edukacja kulturowa
 - b) informacja
 - c) współpraca
 - d) współdziałanie z organizacjami społecznymi
 - Instrumenty kontrolne
 - a) utworzenie w ramach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Złotowie Zespołu Koordynującego pracami realizującymi poszczególne zadania wynikające z ustaleń niniejszego programu.
 1. Jerzy Kołodziejczyk – zastępca Burmistrza Miasta Złotowa
 2. Bożena Lewandowska – inspektor ds. architektury i planowania przestrzennego
 3. Anna Poznańska – inspektor ds. ochrony środowiska
 4. Danuta Kusiak – inspektor ds. gospodarki nieruchomościami
 - b) aktualizacja bazy danych ewidencji gminnej
 - c) monitoring stanu środowiska kulturowego.
 8. Monitoring działania gminnego programu opieki nad zabytkami

Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Burmistrz Miasta Złotowa zobowiązany jest do sporządzania co 2 lata sprawozdania z gminnego programu opieki nad zabytkami. Sprawozdanie to przedstawiane jest Radzie Miejskiej. Po 4 latach program powinien zostać zaktualizowany i ponownie przyjęty przez Radę Miasta.

Do wykonania powyższego zadania utworzono Zespół Koordynujący monitorujący „Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Złotów na lata 2010 – 2013” poprzez analizę stopnia jego realizacji. Monitorowanie przebiegu realizacji programu będzie ważnym elementem jego wdrażania.

 9. Niektóre zewnętrzne źródła finansowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Obowiązek dbania o stan zabytków ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami nakłada na właścicieli i posiadaczy zabytków.

Wsparciem dla zadań z zakresu ochrony zabytków są zewnętrzne źródła dofinansowania udzielane zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opieki nad zabytkami.

- Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego /www.mkidn.gov.pl/ w ramach programu operacyjnego „Dziedzictwo Kulturowe” realizowane przez priorytety (na rok 2010 następujące):

1. priorytet - Ochrona zabytków
2. priorytet - Wspieranie działań muzealnych
3. priorytet - Kultura ludowa

- Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków /wosoz.bip-i.pl/public/ – dotacje przyznawane są na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków na podstawie wniosków złożonych przez właścicieli, posiadaczy lub użytkowników zabytków

- Samorząd Województwa Wielkopolskiego /www.bip.umww.pl/ – budżet województwa wielkopolskiego przewiduje środki na pomoc finansową ukierunkowaną na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami. Są to dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych zarówno jednostkom sektora finansów publicznych jak również pozostałym jednostkom.

- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i i Administracji Departament Wyznań religijnych oraz Mniejszości Narodowych i Etnicznych Wydział Funduszu Kościelnego. /www.mswia.gov.pl/ – dotacje udzielane wyłącznie na remonty i konserwacje zabytkowych obiektów o charakterze sakralnym i to tylko na wykonywanie podstawowych prac zabezpieczających sam obiekt. Z Funduszu nie finansuje się remontów i konserwacji obiektów towarzyszących, wyposażenia obiektów sakralnych oraz otoczenia świątyni, a także stałych elementów wystroju wnętrz. Podmiotami uprawnionymi do otrzymywania środków Funduszu Kościelnego są:

1. osoby prawne Kościoła Katolickiego;
- osoby prawne innych kościołów i związków wyznaniowych działających na podstawie ustaw o stosunku Państwa do kościołów oraz związków wyznaniowych;
- osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych wpisanych do rejestru kościołów i związków wyznaniowych, o którym mowa w art. 30 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania (Dz.U. z 2005 r.Nr 231, poz. 1965, z późn. zm.)
- Ponadto istnieją możliwości zdobywania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na

zadania inwestycyjne i społeczne do współfinansowania z funduszy krajowych i zagranicznych Unii Europejskiej.

Uwaga:

W/w źródła finansowania są wskazówką dla użytkowników obiektów zabytkowych i przedstawicieli władz samorządowych, w jakich instytucjach można pozyskiwać środki na ochronę zabytków i opiekę nad zabytkami.

